

1288-
45

Polder Schieveen

Richtlijnen voor het Milieueffectrapport

P 1288-45

Gemeentewerken
Gemeente Rotterdam

Milieubeleid Rotterdam

Gemeentewerken

Gemeente Rotterdam

Milieubeleid Rotterdam

Polder Schieveen

Richtlijnen voor het Milieueffectrapport

Vastgesteld door de gemeenteraad van Rotterdam op 13 februari 2003

Inhoudsopgave

1. Raadsvoorstel en –besluit d.d. 13 februari 2003
2. brief van de commissie voor de milieueffectrapportage aan de gemeenteraad Rotterdam d.d. 5 november 2002
3. Commissie voor de milieueffectrapportage:
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Polder Schieveen, Rotterdam

Bijlagen:

1. brief van de wethouder Fysieke Infrastructuur aan de commissie voor de milieueffectrapportage d.d. 6 september 2002
2. kennisgeving van de startnotitie in Maasstad nr. 36 d.d. 4 september 2002
3. projectgegevens van de commissie voor de milieueffectrapportage
4. inspraakreacties en adviezen met ambtelijk commentaar dS+V/GW Milieubeleid Rotterdam

SOB 60553

Rotterdam, 17 december 2002.

18

**Raadsstuk 2003
Nummer 8**GEMEENTERAAD
Vergadering van

10 JAN. 2003

Gesteld in handen van
de commissie voor E.H.M.**Vaststellen richtlijnen milieueffectrapportage polder Schieveen**

Alsmede te agenderen
op een nader door het
presidium te bepalen
tijdstip.

Aan de Gemeenteraad.

Op 6 december 2001 heeft u ingestemd met verdere planontwikkeling voor de polder Schieveen (2001-919). Hierbij is besloten om een milieueffectrapportage (MER) op te stellen om zo zorgvuldig mogelijk om te gaan met alle zienswijzen van betrokken bewoners, maatschappelijke groeperingen en instanties. Op 9 augustus jl. is door ons de startnotitie voor de m.e.r. vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Het project heeft een hoge prioriteit en de planvoorbereiding is in volle gang.

dS+V ingekomen

13 MRT 2003

De startnotitie heeft ter inzage gelegen, er is advies gevraagd en er is een inspraakavond geweest. De reacties zijn opgenomen als bijlage bij de richtlijnen.

Op basis van de startnotitie en de inspraakreacties heeft de Commissie m.e.r. geadviseerd over de richtlijnen voor de MER. De richtlijnen worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Volgens deze richtlijnen wordt vervolgens de MER opgesteld. De procedure loopt gelijk op met het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan. Het vaststellen van de richtlijnen is een belangrijke stap in proces en procedure. Voor een snelle voortgang van het project is het nodig dat de richtlijnen worden vastgesteld.

In haar advies spreekt de Commissie m.e.r. waardering uit voor het zorgvuldige planproces dat is doorlopen tot aan de startnotitie. De hoofdpunten van het advies zijn:

- Verduidelijk de probleemstelling die heeft geleid tot de keuze om een bedrijventerrein in de polder Schieveen te ontwikkelen.
- Beschrijf de consequenties van de veiligheidscontouren rond de luchthaven Rotterdam Airport op de ligging, aard en inrichting van het bedrijventerrein. Geef expliciet aan wat een strenge interpretatie van het veiligheidsbeleid betekent voor de ligging van het bedrijventerrein. Een nieuwe locatieafweging zou noodzakelijk kunnen zijn, als in dat geval de andere doelstellingen (natuur, waterberging, recreatie) niet of slechts beperkt verwezenlijkt kunnen worden.
- Naast de variant met een klei-veenmoeras ten gunste van moerasvogels, beveelt de Commissie aan een volwaardige veenweidevariant uit te werken in de MER. Een dergelijke inrichtingsvariant in het poldergebied ten noorden van het bedrijventerrein richt zich op behoud en ontwikkeling van een biotoop ten gunste van weidevogels. Dit is wezenlijk omdat de polder Schieveen een zeer belangrijke, regionale kern is voor weidevogelpopulaties.

- Breng in kaart wat de consequenties zijn van calamiteiten- en voorraadbeging (de beging van oppervlaktewater in geval van calamiteiten of ten behoeve van voorraadvorming) op de inrichting van de polder en de ligging van het bedrijventerrein daarbinnen. Geef aan welke voorzieningen getroffen moeten worden voor deze vormen van beging en wat de effecten daarvan zijn.

Dit advies volgt in grote lijnen de in de startnotitie voorgestelde werkwijze. Er wordt een aantal verduidelijkende vragen gesteld en de commissie vraagt om een iets andere invulling van de te onderzoeken varianten. Bij de bovengenoemde hoofdlijnen van het advies zijn de volgende opmerkingen te maken:

- De keuze voor een bedrijventerrein in de polder Schieveen is in de startnotitie kennelijk onvoldoende duidelijk onderbouwd. In het kader van onder meer het Ruimtelijk Plan Rotterdam en de economische visie is veel onderzoek verricht waarmee de keuze beter kan worden onderbouwd. Dit materiaal kan worden geactualiseerd en opgenomen in de MER.
- Voor de externe veiligheid rond regionale luchthavens (waaronder Rotterdam Airport) is het beleid in ontwikkeling. In het programma van eisen voor Schieveen wordt rekening gehouden met de 10-6 IR-contour uit het provinciale interim-beleid. Binnen deze contour worden geen gevoelige bestemmingen geprojecteerd. Het valt moeilijk te voorspellen hoe het rijksbeleid zich zal ontwikkelen en welke berekeningsmethoden zullen worden gehanteerd. Duidelijk is wel dat als bebouwing binnen de 30 Ke-contour onmogelijk zou worden, zoals bij Schiphol het geval is, dit zozeer de mogelijkheden voor bedrijventerreinontwikkeling beperkt dat verdere uitwerking van de plannen voor de polder Schieveen zinloos is. De verwachting is echter dat een andere methode zal worden gekozen voor regionale luchthavens. In de MER kunnen de jongste ontwikkelingen in het beleid worden beschreven en kan worden aangegeven hoe wordt omgegaan met de onzekerheden t.a.v. het toekomstige beleid.
- Voor de inrichting van het natuurgebied is in overleg met de Vereniging Natuurmonumenten in de startnotitie gekozen voor klei-veenmoeras als natuurdoeltype. Dit omdat dit natuurdoeltype het best aansluit bij de doelstelling van ontwikkeling van duurzame en geïntegreerde ecologische, hydrologische en recreatieve functies en de wens het reservaat Ackerdijkse plassen te versterken. De huidige waarde als weidevogelgebied wordt hierdoor kleiner. De Commissie m.e.r. vraagt om een zorgvuldige afweging tussen een variant gericht op klei-veenmoeras en een variant gericht op weidevogels. Deze twee varianten kunnen in de MER worden uitgewerkt. De in de startnotitie voorgestelde variant met weidegebied komt daarmee te vervallen.
- In de startnotitie is een calamiteitenbeging niet opgenomen in het programma van eisen. Het Hoogheemraadschap Delfland heeft verzocht om te onderzoeken of een calamiteitenbeging in de polder Schieveen kan worden ingericht. In de startnotitie is voorgesteld dit als variant uit te werken. De Commissie m.e.r. onderschrijft dit.

Deze kanttekeningen geven geen aanleiding om af te wijken van het advies van de Commissie m.e.r. Ook de inspraakreacties en adviezen geven

hiertoe geen aanleiding. Het voorstel is dan ook om het advies geheel over te nemen in de richtlijnen.

Samenvattend stellen wij u voor de richtlijnen voor de milieueffectrapportage polder Schieveen vast te stellen zulks door het nemen van het in ontwerp bijgevoegde besluit.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De Secretaris,

A. Liedorp, l.s.

De Burgemeester,

J. van der Tak, l.b.

l.b.

Ontwerpbesluit

De Raad van de gemeente Rotterdam,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 december 2002, SOB 60553;

gezien het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage;

Besluit:

de richtlijnen voor de milieueffectrapportage voor de polder Schieveen vast te stellen conform de hierbij behorende en als zodanig gewaarmerkte bijlage.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Griffier,

De Voorzitter,

De Raad van de gemeente Rotterdam,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 december 2002, SOB 60553;

gezien het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage;

Besluit:

de richtlijnen voor de milieueffectrapportage voor de polder Schieveen vast te stellen conform de hierbij behorende en als zodanig gewaarmerkte bijlage.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 13 februari 2003.

De Griffier,

Handwritten signature of the Griffier, appearing to be 'M. Ista'.

De Voorzitter,

Handwritten signature of the Voorzitter, consisting of a series of vertical and diagonal strokes.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

uw kenmerk
dS+V/02/3283

uw brief
6 september 2002

ons kenmerk
1288-41/Do/aa

onderwerp
Advies voor richtlijnen Polder Schieveen,
Rotterdam

doorkiesnummer
(030) 234 76 24

Utrecht,
5 november 2002

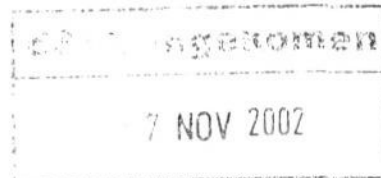
Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Polder Schieveen, Rotterdam. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. N.G. Ketting
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Polder Schieveen, Rotterdam

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Polder Schieveen, Rotterdam

5 november 2002

1288-40

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Polder Schieveen, Rotterdam

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffect-
rapport over Polder Schieveen, Rotterdam,

uitgebracht aan Gemeenteraad Rotterdam door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze

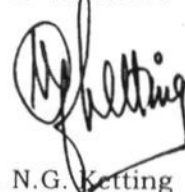
de werkgroep m.e.r.
Polder Schieveen, Rotterdam,

de secretaris

ir. F.D. Dotinga

de voorzitter

ir. N.G. Ketting

Utrecht, 5 november 2002

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOELEN EN BESLUITVORMING	2
3.1 Probleemstelling	2
3.2 Doelen.....	3
3.3 Besluitvorming	3
3.3.1 Vigerend beleid	3
3.3.2 Te nemen besluiten.....	4
4. ALTERNATIEVEN	5
4.1 Algemeen.....	5
4.2 Locatiealternatieven.....	5
4.3 Fasering, deelactiviteiten, andere ontwikkelingen	6
4.4 Alternatieven en inrichtingsvarianten.....	6
4.4.1 Trechteringsproces	6
4.4.2 Varianten door accent op natuur, bedrijven of water.....	6
4.5 Nulalternatief	8
4.6 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	8
5. BESTAANDE SITUATIE, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN	9
5.1 Referentie: autonome ontwikkeling.....	9
5.2 Studiegebied.....	9
5.3 Milieuaspecten	10
5.4 Milieugevolgen.....	10
5.4.1 Algemeen.....	10
5.4.2 Bodem en water.....	10
5.4.3 Levende natuur	11
5.4.4 Landschap en cultuurhistorie	11
5.4.5 Grondstoffen, energie, vervoer.....	12
5.4.6 Omgevingskwaliteit.....	12
6. VERGELIJKING VAN VARIANTEN EN ALTERNATIEVEN	12
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	13
8. EVALUATIEPROGRAMMA	13
9. VORM EN PRESENTATIE	14
10. SAMENVATTING VAN HET MER	14

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 6 september 2002 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Kennisgeving in de Maasstad nr. 36 d.d. 4 september 2002
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rotterdam en de Vereniging Natuurmonumenten zijn voornemens een bedrijventerrein en een natuurgebied te ontwikkelen in de polder Schieveen, ten noorden van Rotterdam Airport. Het plangebied van polder Schieveen omvat 455 hectare en ligt tussen de Doenkade, de snelweg A13, de Oude Bovendijk en de Zwethkade. De gemeenteraad heeft besloten de procedure voor een milieueffectrapportage (m.e.r.) te doorlopen¹.

Om bovengenoemde voornemens mogelijk te maken zal een nieuw bestemmingsplan worden opgesteld en in procedure worden gebracht. De gemeenteraad van Rotterdam is het bevoegd gezag.

Bij brief van 6 september 2002² is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in De Maasstad van 4 september 2002³.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁵, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieumstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

Voorts heeft de Commissie achtergronddocumentatie betrokken bij dit advies⁶.

De Commissie heeft waardering voor het zorgvuldige planproces dat is doorlopen tot aan de startnotitie. De gemeente Rotterdam en de Vereniging Natuurmonumenten, zijnde initiatiefnemers voor de bedrijfsontwikkeling res-

¹ De aanleg van het bedrijventerrein van 75 hectare netto is m.e.r. beoordelingsplichtig.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁵ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

⁶ Met name is gebruik gemaakt van de concept-waterkansenkaart en de brief aan de gemeente Rotterdam dd. 06-02-2002 kenmerk 2002/00708 van Hoogheemraadschap Delfland, de locatieverkenning van de Provincie Zuid-Holland naar 100-120 hectare bedrijfstreun op de rechter Maasoever (zonder datum), document SCR2002-008 voor Provinciale Staten 27-03-2002 en de Ecologische schets Polder Schieveen door bureau Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek BV (zonder datum).

pectievelijk natuurontwikkeling, hebben samen en met inzet van deskundigen een integraal plan ontworpen voor de polder Schieveen.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

- Verduidelijk de probleemstelling die heeft geleid tot de keuze om een bedrijventerrein in de polder Schieveen te ontwikkelen.
- Beschrijf de consequenties van de veiligheidscontouren rond de luchthaven Rotterdam Airport op de ligging, aard en inrichting van het bedrijventerrein. Geef expliciet aan wat een strenge interpretatie van het veiligheidsbeleid betekent voor de ligging van het bedrijventerrein. Een nieuwe locatieafweging zou noodzakelijk kunnen zijn, als in dat geval de andere doelstellingen (natuur, waterberging, recreatie) niet of slechts beperkt verwezenlijkt kunnen worden.
- Naast de variant met een klei-veenmoeras ten gunste van moerasvogels, beveelt de Commissie aan een volwaardige veenweidevariant uit te werken in het MER. Een dergelijke inrichtingsvariant in het poldergebied ten noorden van het bedrijventerrein richt zich op behoud en ontwikkeling van een biotoop ten gunste van weidevogels. Dit is wezenlijk omdat polder Schieveen een zeer belangrijke, regionale kern is voor weidevogelpopulaties.
- Breng in kaart wat de consequenties zijn van calamiteitenberging en voorraadberging op de inrichting van de polder en de ligging van het bedrijventerrein daarbinnen. Geef aan welke voorzieningen getroffen moeten worden voor deze vormen van berging en wat de effecten daarvan zijn.

Wellicht ten overvloede wijst de Commissie erop dat het MER een zelfstandig leesbare samenvatting met duidelijk kaartmateriaal moet bevatten.

3. PROBLEEMSTELLING, DOELEN EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wet milieubeheer (Wm):

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

De startnotitie is een vervolg op eerdere studies, beleidsbeslissingen en ontwikkelingen. Uit de startnotitie en andere informatie blijkt dat de initiatiefnemers met de voornemens vier problemen (deels) willen oplossen:

- de vraag naar bedrijventerrein met een hoogwaardige uitstraling;
- het gebrek aan duurzame natuur in een verstedelijkend gebied;
- het tekort aan waterbergend vermogen⁷;
- de vraag naar recreatiemogelijkheden nabij een stedelijke omgeving.

Geef aan hoe groot de problemen of tekortkomingen zijn, waar mogelijk en zinvol in kwantitatieve zin.

3.2 Doelen

Formuleer de doelen bij de voorgenomen activiteit, waarmee deze problemen of tekortkomingen (deels) worden opgelost.

Gesteld is in de startnotitie dat het bedrijventerrein duurzaam en compact uitgevoerd zal worden. Operationaliseer duurzaamheid en compactheid tot concrete toetsingscriteria, waaraan het voorkeursalternatief en andere alternatieven te toetsen zijn.

3.3 Besluitvorming

3.3.1 Vigerend beleid

Geef kort aan welke randvoorwaarden en uitgangspunten gelden bij dit voor-nemen. Verwijs naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. De consequenties hiervan voor de ontwikke-ling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven. Onderstaande punten verdienen extra aandacht.

Externe veiligheid

De contouren voor het extern risico door het vliegveld Rotterdam Airport kun-nen een aanzienlijke inperking betekenen voor de bedrijfslocatie in de polder Schieveen. Het is gebruikelijk de externe veiligheid bij luchthavens te karak-teriseren door twee maten: het individuele risico (IR) en het groepsrisico (GR). Het IR is de kans dat een individu op een bepaalde plaats overlijdt door een vliegtuigongeval. Dit wordt weergegeven door middel van risicocontouren op de kaart. Het GR geeft de kans dat een groep van een bepaalde grootte tegelij-kertijd om het leven komt. Het beleid met betrekking tot het groepsrisico van het vliegverkeer is nog in ontwikkeling.

Voor regionale en kleine vliegvelden is op rijksniveau nieuw extern veiligheidsbeleid in ontwikkeling. De mogelijkheid bestaat dat de veiligheidscon-tour voor IR wordt afgeleid van de geluidsgrens van 30 Ke (Kosteneenheden). Indien deze grens ook wordt toegepast in de polder Schieveen, of mogelijk zelfs een contour wordt afgeleid van de 35 Ke-grens, dan is de voorgestelde

⁷ De polder Schieveen is een belangrijk onderdeel van het zoekgebied voor calamiteitenberging en voor voorraadberging. De behoefte aan calamiteitenberging is in heel Oostland geraamd op 1,1 miljoen m³. Een calamiteitenberging van 500.000 m³ is toegedacht aan de polder Schieveen. De behoefte aan voorraadberging voor het Oostland is geraamd op 8 miljoen m³. Een beperkt deel daarvan moet komen uit een natuurlijker peilbeheer.

inrichting van de polder Schieveen niet mogelijk, tenzij een uitzondering wordt afgesproken⁸.

Geef de veiligheidscontouren aan op kaart bij verschillende varianten van extern veiligheidsbeleid. Maak duidelijk wat dit betekent voor de alternatieven- en variantenkeuze. Met name een 'meest veilige variant', dus met een ruime contour voor externe veiligheid, mag niet ontbreken.

Natuurbescherming

Vermeld of er soorten voorkomen die beschermd worden op grond van de Flora- en Faunawet. Beoordeel of de activiteit zal leiden tot in de Flora- en Faunawet genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, dan zal een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en Faunawet moeten worden aangevraagd. Geef dan in het MER aan op welke gronden de initiatiefnemers menen voor een ontheffing in aanmerking te komen.

Waarschijnlijk zal de voorgenomen activiteit geen significante gevolgen hebben voor gebieden die bescherming krijgen op grond van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn⁹. De Commissie adviseert dit kort in het MER te beargumenteren. Indien toch sprake zou kunnen zijn van significante gevolgen, dan dient er een passende beoordeling gemaakt te worden conform artikel 6, lid 3 en 4, van de Habitatrichtlijn.

3.3.2

Te nemen besluiten

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor het opstellen en vaststellen van een bestemmingsplan door de gemeenteraad van Rotterdam, nadat een partiële herziening van het streekplan door het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland dit mogelijk maakt¹⁰. Beschrijf volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

⁸ Bronnen: Nota over polder Schieveen, procedure streekplan inpassing, Provinciale Staten 27-03-2002, kenmerk SCR2002-008; provincie Zuid-Holland, mondelinge toelichting, 5-11-2002.

⁹ Het bedrijventerrein, zoals beschreven in de startnotitie, zal op aanzienlijke afstand komen te liggen van de Ackerdijkse Plassen ten noorden van de polder Schieveen. Deze plassen kwalificeren zich voor de Vogelrichtlijn vanwege de aantallen kleine zwaan en kempfaan.

¹⁰ Dit staat niet in de startnotitie, waardoor de beschreven procedure op dit punt een hiaat vertoont.

4. ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

Alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Geef bij elk alternatief aan welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen.

De Commissie stelt voor te spreken van 'varianten' als sprake is van een andere inrichting van het gebied bij een gelijke indeling, en van 'alternatieven' als sprake is van een andere indeling van de polder¹¹.

4.2 Locatiealternatieven

Voorafgaand aan de startnotitie is reeds een uitgebreide locatieverkenning uitgevoerd voor een bedrijventerrein met het beoogde profiel¹². De zoektocht naar 100 à 120 hectare bedrijventerrein op de rechter Maasoever leverde uiteindelijk een keuze op voor de polder Schieveen. Weeg deze keuze nogmaals af tegen de volgende aspecten:

- In de locatieafweging scoort de polder Schieveen slecht op enkele milieu-criteria. Met name de externe veiligheidscontouren van Rotterdam Airport en de lage ligging, die conflicterend kan zijn met het waterbeheer in de toekomst. In het MER moet worden aangegeven hoe hiermee rekening is gehouden.
- Geef aan in hoeverre de samenhang met de natuurontwikkeling een rol heeft gespeeld in de locatiekeuze.

De Commissie adviseert opnieuw een locatieafweging te maken, indien op grond van externe veiligheid een verschuiving van het bedrijventerrein tot in de polder zou betekenen dat die niet meer is te combineren met de doelen voor natuur¹³, waterberging en recreatie.

¹¹ Bijvoorbeeld een andere ligging van het bedrijventerrein door het externe veiligheidsbeleid voor Rotterdam Airport. Zie ook paragrafen 3.3.1 en 4.2.

¹² Locatieverkenning van de Provincie Zuid-Holland naar 100-120 hectare bedrijfsterrein op de rechter Maasoever (zonder datum).

¹³ Zie ook inspraakreactie 4 (bijlage 4).

4.3 Fasering, deelactiviteiten, andere ontwikkelingen

Het project kent een directe relatie met de nieuwe verbinding tussen de snelwegen A13 en A16. Geef aan hoe ver de planvorming is voor deze infrastructuur en wat de relatie is met de plannen voor de polder Schieveen. Motiveer de keuze om uit te gaan van de 'krappe bocht met een verkeersknoop op potten'. Maak duidelijk welke invloed een mogelijk uitstel (of afstel) van de infrastructuur heeft voor de voorgenomen activiteit, alsmede wat een van de 'krappe bocht' afwijkend tracé kan betekenen.

De uitgifte van kavels en de bouw van bedrijven zal gefaseerd plaats vinden. Geef in het MER aan hoe deze fasering voorzien is en wat de consequenties daarvan zijn voor de keuze van alternatieven en varianten binnen alternatieven. Geef aan of er relevante invloeden te verwachten zullen zijn bij onder- of overbenutting van het bedrijventerrein.

Het verdient aanbeveling om bij de beschrijving van het voorkeursalternatief en alternatieven onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in de realisatiefase (inrichting en aanleg) en de gebruiksfase (gebruik en beheer).

In het noordelijk deel van de polder, waar natuurontwikkeling beoogd is, kan tijdens de aanleg hinder optreden. Sloop van opstanden, vergravingen, aanleg van paden e.d. kunnen met name verstorend zijn tijdens het broedseizoen of voor mogelijke overwinteraars.

4.4 Alternatieven en inrichtingsvarianten

4.4.1 Trechteringsproces

In het beleidstraject dat vooraf is gegaan aan de startnotitie is eerst een brede range aan modellen beschouwd, en zelfs enkele alternatieven zonder bedrijventerrein. Daarna is een trechtering uitgevoerd. Uit zes inrichtingsprincipes zijn twee modellen gekozen om nader uit te werken in het MER. Deze heten de 'Wand' en de 'Groene Loper'. De route tot deze modellen is volgens de Commissie op een zorgvuldige wijze uitgevoerd.

De Commissie adviseert echter om inzichtelijk te maken in hoeverre met deze varianten de doelen te realiseren zijn¹⁴. Geef aan waarom niet geselecteerde varianten (en alternatieven) niet voldeden aan de doelen en derhalve zijn afgefallen, en/of op grond van andere argumenten zijn afgefallen. Betrek alsnog die varianten en/of alternatieven in het MER, die blijken te voldoen aan de doelen en die niet afvallen op basis van andere argumenten.

4.4.2 Varianten door accent op natuur, bedrijven of water

Het leggen van accenten op bepaalde thema's kan eventueel leiden tot nieuwe varianten, of zelfs alternatieven. De Commissie adviseert dit te doen aan de hand van de thema's natuur, bedrijven en water.

¹⁴ Zie ook paragraaf 3.2.

Accent op natuur

In het MER moet worden aangegeven op grond van welke argumenten een bepaalde vorm van natuurontwikkeling is gekozen. Denk aan de natuurlijke situatie (structuren van bodem en water) en de samenhang met de natuurlijke omgeving en natuurontwikkelingsplannen, zoals de Groenblauwe Slinger¹⁵, de intermediaire zone¹⁶ en de Groene Loper¹⁷.

De Commissie constateert dat in het trechteringsproces de variant met natuurontwikkeling gericht op weidevogels is komen te vervallen¹⁸. Dit terwijl polder Schieveen in de huidige situatie een "zeer belangrijke, regionale kern vormt voor de weidevogelpopulaties in Midden- en Oost-Delfland"¹⁹. Behoud en ontwikkeling van een volwaardig weidevogelgebied in de polder Schieveen lijkt derhalve een redelijke en reële variant te zijn om uit te werken in het MER²⁰.

Accent op bedrijven

Het zuidelijk deel van de polder zal worden ingericht als een compact en duurzaam bedrijventerrein voor hoogwaardige arbeidsintensieve bedrijvigheid. De Commissie adviseert in het MER de waarborgen te noemen om het bedrijventerrein volgens deze hoge ambities te realiseren²¹.

Besteed verder speciale aandacht aan:

- segmentering van het bedrijventerrein;
- de ontsluiting en de daarbij behorende verkeersintensiteiten (personen en goederen);
- de bruto-netto verhouding;
- gezamenlijke voorzieningen te gebruiken door bedrijven en bezoekers van het natuurgebied;
- stedenbouwkundige structuur en overgang tussen bedrijventerrein en natuurgebied (waardevolle, duurzame en houdbare stadsrand);
- compact en innovatief ruimtegebruik;
- (duurzaam) gebruik van energie, water en grondstoffen.

¹⁵ De Groenblauwe Slinger is een provinciaal plan voor een waterrijk natuurgebied tussen Rotterdam en Den Haag.

¹⁶ De oostzijde van de polder Schieveen is een belangrijke schakel in de intermediaire zone tussen Midden-Delfland en het Rottemerengebied. Deze zone is een ecologische flessenhals tussen Berkel&Rodenrijs en Rotterdam. De locatie en inrichting van het bedrijventerrein in de polder Schieveen heeft invloed op het ecologisch functioneren van deze zone.

¹⁷ De Groene Loper is een te realiseren ecologische en recreatieve verbinding vanuit de stad tot aan de Ackerdijkse Plassen. De westkant van de polder Schieveen is een schakel voor een optimaal ecologisch functionerende Groene Loper.

¹⁸ In de startnotitie staat in paragraaf 4.3.3 weliswaar een variant genoemd met een weidegebied, maar dit lijkt door de beperkte omvang van circa 80 hectare ontoereikend voor een duurzame structuur. De variant met bedrijventerrein en weidevogelgebied, die in de trechtering is afgevallen, gaat uit van een veel groter areaal veenweide. Zie ook: Ontwikkelingsvisie Schieveen, H+N+S, april 2001.

¹⁹ Uit: Ecologische schets Polder Schieveen door bureau Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek BV, zonder datum.

²⁰ Zie ook inspraakreacties 4, 5, 7 (bijlage 4).

²¹ Zie ook inspraakreactie 5 (bijlage 4).

Accent op waterbeheer

De polder Schieveen staat op de nominatie voor calamiteitenberging. Er zal verder voorraadberging worden gerealiseerd. Onderzoek of deze beide aspecten kunnen betekenen dat nieuwe varianten of zelfs alternatieven beschouwd zouden moeten worden. Bijvoorbeeld als een maximale berging gerealiseerd moet worden. Ga in op de mogelijkheden deze calamiteitenberging in te passen in de huidige gebiedsstructuur (zoals bijvoorbeeld kades en afzonderlijke peilvakken). Beschrijf op welke wijze in het ontwerp met de lage ligging van het terrein wordt omgegaan. Beschrijf de mate waarin calamiteitenberging de voorgestelde natuurdoelen beïnvloedt. Ga in op de vraag of calamiteitenberging voordelen kan bieden in realisatie, beheer en duurzaam behoud van het natuurgebied.

4.5 Nulalternatief

Als het mogelijk is om de doelen van de initiatiefnemer te realiseren zonder dat de voorgenomen activiteit – of een vergelijkbare activiteit – wordt uitgevoerd, is er een reëel nulalternatief. Naar de mening van de Commissie is er geen reëel nulalternatief. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige situatie plus de autonome ontwikkelingen.

4.6 Meest milieuvriendelijk alternatief

In het voorkeursalternatief is, gezien het uitgebreide en zorgvuldige voortraject van de initiatiefnemers, al behoorlijk rekening gehouden met milieu- en natuureisen²².

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) bestaat uit de best bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu en moet binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Het is belangrijk om doelgericht een mma te ontwikkelen. Dit vraagt een open en creatieve houding. De Commissie adviseert om na ontwikkeling en afweging van varianten²³ een optimalisatie door te voeren naar een mma.

²² Zie hoofdstuk 1.

²³ Zie paragraaf 4.4.2.

5. **BESTAANDE SITUATIE, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

5.1 Referentie: autonome ontwikkeling

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, alsmede de autonome ontwikkeling hiervan. Dit betekent volgens de startnotitie dat er geen stedelijke uitbreidingen plaatsvinden in het gebied, dat de natuurontwikkeling geen doorgang vindt en dat de verbinding A13/A16 tot stand komt volgens de krappe bocht. Belangrijk is voorts dat de initiatiefnemers als onderbouwing voor het gekozen natuurdoeltype de autonome ontwikkeling gebruiken en daarbij de veronderstelde sterke daling van ecologische en visuele kwaliteit in het bijzonder. Beargumenteer de veronderstelde autonome ontwikkeling.

Deze autonome ontwikkeling dient in het MER als referentie voor de te verwachten milieueffecten waaraan alternatieven getoetst worden.

5.2 Studiegebied

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten.

5.3 Milieuaspecten

Aspecten waarvoor de milieugevolgen beschreven moeten worden in het MER staan vermeld in de startnotitie²⁴.

De Commissie adviseert om hier aan toe te voegen:

- de verkeersontwikkelingen en de milieugevolgen dientengevolge;
- informatie die benodigd is voor een Watertoets²⁵;
- de lichthinder van het bedrijventerrein naar de natuurlijke omgeving
- de risico's voor het vliegverkeer, die door (toename van) vogelbewegingen zouden kunnen optreden.

5.4 Milieugevolgen

5.4.1 Algemeen

Neem bij de beschrijving van de milieugevolgen de volgende algemene richtlijnen in acht:

- duid waar mogelijk de milieugevolgen in kwantitatieve termen aan;
- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn. Neem basisgegevens op in bijlagen of verwijs naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- besteed vooral aandacht aan die effecten die per variant of alternatief verschillen of die de gestelde normen (bijna) overschrijden;
- bij de beschrijving dienen de gevolgen van de aanlegfase en de gebruiksfase te worden betrokken.

5.4.2 Bodem en water

Geef van de bodem en het grond- en oppervlaktewatersysteem een overzicht. Dit kan dienen als basisinformatie voor een Watertoets.

Beschrijf de wijze van bouwrijp maken, geef een grondbalans voor het gebied en geef aan hoe wordt omgegaan met bagger. Geef tevens de gevolgen aan voor de waterhuishouding in de polder. Ook de (tijdelijke) effecten van eventuele bronbemaling bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein verdienen aandacht.

²⁴ De startnotitie noemt: natuur (diversiteit flora en fauna, omvang en verbindingen), bodem en water (waterkwaliteit, bergend vermogen, grondbalans), recreatie (toegankelijkheid, beleevingswaarde), ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit (optimaal ruimtegebruik, flexibiliteit, duurzaamheid, behoud/versterking waardevolle elementen) en hinder (geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid).

²⁵ Bij activiteiten die belangrijke gevolgen kunnen hebben op de waterhuishouding (bijvoorbeeld voor waterberging, overstromingsrisico, wateroverlast, waterkwaliteit, watervoorziening en verdroging) dient een Watertoets te worden uitgevoerd. Dat houdt onder andere in dat de waterbeheerder intensief bij de planvoorbereiding wordt betrokken. In het kader van de Watertoets dient te zijner tijd bij het (ontwerp)besluit een waterparagraaf te worden gevoegd. Bespreek de informatie die de waterbeheerder over de randvoorwaarden voor de voorgenumen activiteit heeft verschaft in het MER.

Geef aan hoeveel bergingscapaciteit (zowel calamiteiten- als voorraadberging) er beschikbaar is per alternatief, welke voorzieningen daarbij getroffen moeten worden en wat de effecten daarvan zijn. Bereken de ruimteclaims die varianten en alternatieven met zich mee kunnen brengen indien daardoor waterkeringen verzwakt moeten worden. Geef ook aan welke landschappelijke en ecologische effecten dat met zich meebrengt. Geef een indicatie van de risico's op wateroverlast voor bedrijven. Toets de varianten en alternatieven aan de beleidsuitgangspunten voor peilbeheer, te weten flexibel beheer in grote velden gericht op het doorbreken van de cyclus van bodemdaling.

5.4.3 Levende natuur

Er is een ecologische quickscan uitgevoerd. Deze geeft een eerste indicatie welke natuurwaarden in het studiegebied voorkomen en welke hiaten in kennis er zijn.

Beschrijf de effecten op weidevogels (denk aan eventueel verlies van biotopen en verstoring). Beschrijf de invloed van barrièrewerking op migratiemogelijkheden van andere relevante en voor het studiegebied karakteristieke soorten (bijvoorbeeld vleermuizen). De keuze van soorten waarop effecten worden beschreven dient te worden gemotiveerd.

Geef aan in hoeverre veranderingen van de grondwaterstand, het peilbeheer en de kwel invloed kunnen hebben op vegetaties en fauna.

Geef de natuurdoeltypen aan die worden nagestreefd bij de verschillende varianten en alternatieven. Schat de natuurwaarden in die zullen ontstaan, desgewenst de natuurlijke successiefases volgend. Kies gemotiveerd enkele doelsoorten en geef een overzicht van verwachte aantallen. Betrek hierbij nadrukkelijk de samenhang met de aanliggende natuurgebieden en open landschappen, alsmede de ontwikkelingen in deze gebieden.

Als hier geen zinvolle voorspellingen over kunnen worden opgesteld, dan dient ten minste (kwalitatief) inzicht te worden verschaft in:

- (toekomstige) ecologische systemen en relaties: de relaties tussen de verschillende habitats binnen het studiegebied en verbindingen met leefgebieden buiten het studiegebied;
- (toekomstige) landschapselementen die de ecologische relaties bevorderen of die barrières opleveren voor deze relaties.
- (veranderende) functies van het gebied als voortplantings-, overwinterings-, pleister- of foerageerplaats.

5.4.4 Landschap en cultuurhistorie

Het project heeft visuele gevolgen voor het open landschap. Beschrijf de effecten op de openheid. Laat zien hoe de visuele uitstraling is van de alternatieven, bijvoorbeeld met fotomontages.

Beschrijf de effecten op cultuurhistorisch waardevolle gebieden, de archeologische waarden²⁶, de verkavelingsstructuur, cultuurhistorisch belangrijke li-

²⁶ Zie ook inspraakreactie 8 (bijlage 4).

jnen (dijken en waterlopen) en puntelementen (boerderijen, molens, gemalen e.d.)²⁷.

5.4.5 Grondstoffen, energie, vervoer

Beschrijf hoe de varianten en alternatieven zich verhouden tot de ambities voor het bedrijventerrein en wat de onderlinge verschillen zijn. Denk aan duurzame energie, gebruik van (collectieve) energie- en/of waterbesparende technologie, andere collectieve voorzieningen en samenwerking bij grond- en afvalstoffenbeheer.

5.4.6 Omgevingskwaliteit

Beschrijf vanuit het perspectief van de werknemers (bedrijventerrein), recreanten (natuurgebied) en omwonenden de kwaliteit in en nabij het gebied. Besteed onder andere aandacht aan de geluidssituatie (verkeer van en naar het bedrijventerrein, maar ook de A13 en A13/A16), de veiligheidssituatie, de luchtkwaliteit en de gebruiksfuncties van het gebied (landbouw).

6. VERGELIJKING VAN VARIANTEN EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van varianten en alternatieven moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Betrek bij de vergelijking de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende varianten en alternatieven.

²⁷ Zie ook inspraakreactie 3 (bijlage 4).

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie. Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De gemeente Rotterdam moet bij het besluit voor een nieuw bestemmingsplan aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat initiatiefnemers in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

Met name adviseert de Commissie de natuurdoelen te monitoren, om zicht te krijgen of de gecreëerde natuur inderdaad de meerwaarde heeft gekregen die is voorspeld.

9. VORM EN PRESENTATIE

De startnotitie is transparant en kortdaat van toon. De Commissie adviseert die aanpak voort te zetten in het MER.

Besteed in het MER bijzondere aandacht aan de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen;
- de visuele effecten met fotomontages te verduidelijken.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de varianten;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de varianten;
- de vergelijking van de alternatieven en de varianten en de argumenten voor de selectie van het mma;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het
milieueffectrapport Polder Schieveen, Rotterdam

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 6 september 2002 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.

Gemeente Rotterdam	
	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	10 SEP, 2002
nummer :	
dossier :	1208-16/m 4
kopie naar :	HL/6.6/7/w

Commissie voor de Milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

M. Pastors
Wethouder Fysieke Infrastructuur
Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: <http://www.rotterdam.nl>
E-mail: sob@bed.rotterdam.nl
Fax: 010 - 417 22 44
Inlichtingen: M.A. van Nimwegen
Telefoon: 010 - 489 84 64
Uw brief van:
Oms kenmerk: dS+V/02/3283
Betreft: Startnotitie M.E.R. Polder Schieveen
Bijlage: 3
Datum: 6 september 2002

Geachte heer, mevrouw,

Vooruitlopend op antwoord op de bijgevoegde brief van directeur Gemeentewerken aan het ministerie van VROM, verzonden op 26 juli 2002, stuur ik u hierbij de startnotitie m.e.r. Polder Schieveen met het verzoek te adviseren aan de gemeenteraad van Rotterdam over (het geven van) Richtlijnen inzake de inhoud van het Milieu Effect Rapport (MER). De startnotitie is op 9 augustus 2002 door het college van B&W vastgesteld. Ter informatie stuur ik u tevens de bekendmaking voor inspraak.

De startnotitie m.e.r. is opgesteld op basis van het gemeenteraadsbesluit van 6 december 2001. De raad besloot te streven naar een gecombineerde ontwikkeling en inrichting van de polder Schieveen als natuurgebied met een recreatief medegebruik en met een bedrijventerrein door varianten op het model te onderzoeken waarin inpassing van een nader te bepalen aantal hectaren veenweidenatuur. Tevens is besloten tot een (vrijwillige) m.e.r. om er, zoals ook gesteld is in bijgevoegde brief, verzekerd van te zijn dat de natuur- en milieubelangen voldoende worden meegenomen in de (nadere) plan- en besluitvorming.

De inhoud van de startnotitie is te beschouwen als een samenvatting van de planvorming tot aan het gemeenteraadsbesluit van 6 december 2001 en een aankondiging van de verdere planvorming. Er wordt inzicht gegeven hoe de m.e.r. zal worden uitgevoerd. Met een model, waarin alle voorwaarden uit het gemeenteraadsbesluit van 6 december 2001 zijn samengebracht als uitgangspunt, zullen de milieugevolgen worden onderzocht aan de hand van thema's die aansluiten bij de doelstellingen: natuur, water, recreatie en ruimtelijke kwaliteit (met name een duurzaam en hoogwaardig natuur/recreatiegebied en bedrijventerrein).

Er zal rekening worden gehouden met de reacties van bewoners- en milieugroeperingen (Platform Noordrand) en instanties als de Gebiedscommissie Oude Leede en het Hoogheemraadschap Delfland, door varianten op het model te onderzoeken waarin het behoud van een nader te bepalen aantal hectaren veenweidegebied en de aanspraak op het gebied voor een calamiteitenberging van maximaal 500.000 m3 water zijn uitgewerkt. Ook de verkeersstudies die momenteel worden uitgevoerd naar de meest wenselijke structuur voor de Noordrand, kunnen leiden tot uitwerking van varianten. De onderzoeken moeten leiden tot een keuze voor een voorkeursmodel, dat het zgn. MMA (meest milieuvriendelijk alternatief) als referentie heeft en waarbij afwijkingen worden beargumenteerd. Dat zal vervolgens in een voorontwerp bestemmingsplan worden vastgelegd.

Het college van B&W hecht groot belang aan de voorziene ontwikkeling van de polder Schieveen en streeft naar een snelle uitvoering van de plannen. De planning voor gereed komen van beide stukken (MER en voorontwerp bestemmingsplan) is overeenkomstig: het voorjaar van 2003 gereed voor inspraak en overleg.

Ik zie uw advies daarom graag zo spoedig mogelijk tegemoet. Mocht dit verzoek op procedurele en/of praktische bezwaren van uw kant stuiten verzoek ik u tevens mw. M.A. van Nimwegen (tel.nr.: 010-4896464; email: ma.vannimwegen@dsy.rotterdam.nl) daarvan per omgaande op de hoogte te stellen.

Hoogachtend,

Marco Pastors
Wethouder Fysieke Infrastructuur

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Maasstad nr. 36 d.d. 4 september 2002.

Bekendmaking Inspraak Startnotitie m.e.r. Schieveen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam maken bekend dat krachtens de Inspraakverordening Rotterdam en de Wet milieubeheer gelegenheid tot inspraak zal worden geboden over de Startnotitie milieu-effectrapportage (m.e.r.) Schieveen.

Deze startnotitie m.e.r. is opgesteld op basis van het gemeenteraadsbesluit van 6 december 2001. De raad besloot te streven naar een gecombineerde ontwikkeling en inrichting van de polder Schieveen als natuurgebied met een recreatieve bestemming en met een bedrijventerrein.

De startnotitie m.e.r. heeft als doel om de formele start van de milieu-effectrapportage aan te geven en is de gemotiveerde afbakening van het nog op te stellen Milieu Effect Rapport (MER). De afbakening geldt met name ten aanzien van de te onderzoeken alternatieven voor Schieveen, de meest relevante milieuaspecten en het toetsingskader voor de vergelijking van alternatieven en de beoordeling van (milieu)effecten. Naar aanleiding van deze startnotitie m.e.r. kunnen opmerkingen worden gemaakt over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieueffectrapport. Het gaat hierbij om wensen ten aanzien van de in de MER-studie te onderzoeken oplossingen en effecten.

Tegelijk met de inspraak wordt (schriftelijk) overleg gevoerd met andere overheden en instanties. De Commissie voor de m.e.r. wordt verzocht te adviseren over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieueffectrapport (MER).

Naar aanleiding van deze inspraakprocedure zullen burgemeester en wethouders de gemeenteraad een voorstel doen tot het vaststellen van richtlijnen voor het m.e.r., met inachtneming van de ingebrachte reacties en adviezen. Op basis van dat raadsbesluit wordt het MER opgesteld en wordt een voorontwerp bestemmingsplan vervaardigd. Naar verwachting zijn beide stukken in het voorjaar van 2003 gereed voor inspraak en overleg.

Van 6 september tot en met 3 oktober 2002 ligt de Startnotitie m.e.r. Schieveen op werkdagen van 9.00 tot 16.00 uur ter inzage bij:

- het Informatiecentrum S+V Rotterdam, Marconistraat 2;
- het City Informatie Centrum, Coolsingel 197 (tevens geopend op zaterdag van 11.00 tot 17.00 uur);
- de Gemeentebibliotheek van Rotterdam, Hoogstraat 110;
- de secretarie van de deelgemeente Overschie, Overschie Dorpsstraat 64.

De inspraak over de Startnotitie m.e.r. wordt verleend aan eenieder. Schriftelijke reacties kunnen tot 8 oktober 2002 worden ingediend bij de directeur dS+V, Postbus 6699, 3002 AR Rotterdam. Op de envelop dient vermeld te worden: "Schieveen".

Ook zal er gelegenheid geboden worden om mondeling reacties in te dienen. Dit kan in een bijeenkomst die voor dit doel gehouden wordt op 24 september 2002 in het Rotterdam Airport Hotel, Vliegveldweg 59/61 te Rotterdam, en wel van 19.00 tot 21.00 uur (zaal open vanaf 18.30 uur). Tevens wordt informatie gegeven over de startnotitie. Alle reacties worden vastgelegd in een rapportage over de inspraak en worden bij de verdere procedure betrokken.

Exemplaren van de Startnotitie m.e.r. Schieveen zijn te bestellen bij mw. M.E. van Hezel van de dS+V, tel. (010) 489 5070. Het stuk kost € 5,- exclusief verzending. Indien u vragen hebt kunt u contact opnemen met mw. M.A. van Nimwegen, dS+V, tel. (010) 489 6464.

Rotterdam, 30 augustus 2002

burgemeester en wethouders voornoemd,
de secretaris, de burgemeester,
mr. N. van Eck mr. I.W. Opstelen

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rotterdam en Vereniging Natuurmonumenten

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Rotterdam

Besluit: bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D11.3

Activiteit: bedrijventerrein en natuurontwikkeling

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 4 september 2002

richtlijnenadvies uitgebracht: 5 november 2002

Bijzonderheden: De plannen hebben een relatie met de externe veiligheid van Rotterdam Airport en een eventuele waterberging in de polder.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. N. van Dooren

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

drs. G. de Zoeten

Secretaris van de werkgroep: ir. F.D. Dotinga

Bijlage 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum ontvangst
	20020924	Verslag hoorzitting		
1	20020925	C. de Hoog	Rotterdam	20020925
2	20021004	P.Th. van der Stap	Rotterdam	20021007
3	20021006	Natuur en Milieubescherming Noordrand Rotterdam	Rotterdam	20021008
4	20021007	Natuur en Vogelwacht Rotta	Bleiswijk	20021008
5	20021007	Milieudefensie Rotterdam	Rotterdam	20021009
6	20021007	Bewonerspanel Stad & Milieu Overschie	Rotterdam	20021010
7	20021007	Platform Noordrand	Rotterdam	20021007
8	20020927	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek		20020930
9	20021025	C.L.M. Ruijven	Rotterdam	20021029
10	20020925	Stichting Natuur- en Milieuwacht	Berkel en Rodenrijs	20021003
1	20021028	Provincie Zuid-Holland		20021104
2	20021029	Gemeente Berkel en Rodenrijs		
3	20021031	Hoogheemraadschap van Delfland		20021101
4	20021104	Deelgemeente Overschie		20021102
5	20021115	Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat- Generaal Rijkswaterstaat, Directie Zuid-Holland		20021118

Inspraakreacties

1. C. de Hoog, Delftweg 316
 - klaagt over de wijze van bekendmaking van inspraak;
 - wat zijn de gevolgen zijn van peilverhoging voor de gebouwen, wegen etc?;
 - zal er een toereikend budget zijn voor onderhoud van het natuurgebied en hoe zal de veiligheid zal worden gehandhaafd?
2. P.Th. van der Stap, Sch. van Groenewegenstraat 22A
 - wat wordt de bruto-omvang van het bedrijventerrein in hectaren?;
 - waarom samenwerking met Natuurmonumenten en niet met Zuid-Hollands Landschap?;
 - welke waarde heeft het Alterra-rapport als door de onderzoekers gezegd wordt dat er geen gedetailleerde inventarisatie van het gebied gemaakt is?;
 - voor de verbinding A16/13 is in de jaren '80 al gekozen voor een traject langs de Doenkade; waarom wordt daar van afgeweken?;
 - het nulalternatief wordt bepaald aan de hand van de huidige situatie; echter de agrarische ontwikkeling is geremd en men heeft het gebied laten doodbloeden omdat er al jaren sprake is andere plannen met het gebied;
 - wordt de Schie bij de watertoets betrokken?
3. Natuur- en Milieubescherming Noordrand Rotterdam
 - stelt zich achter de reactie van het Platform Noordrand;
 - hecht groot belang aan de huidige cultuurhistorische waarden en belevingswaarde;
 - het gehele gebied in de regionale Noordrand zal door vigerende plannen en beleidsvoornemens in de komende jaren transformeren; dringt daarom aan op een onderzoek naar de gevolgen van de voorgenomen inrichting op het gebied van natuur en milieu in regio-breed verband.
4. Natuur- en Vogelwacht Rotta
 - dringt aan op een zodanige beschermingsstatus van het natuurgedeelte dat hieraan in de toekomst niet getornd kan worden; de genoemde beheersconstructies bieden onvoldoende garantie;
 - hecht groot belang aan de Intermediaire Zone en is beducht voor ontwikkelingen als aanscherping van het beleid t.a.v. externe veiligheid van regionale luchthavens en aanpassing van tracé's van de A13/16 en Doenkade, die ten koste kunnen gaan van het natuurgedeelte in de polder;
 - betwijfelt de noodzaak van de A13/16 en stelt dat de ruimtereservering voor de weg veel te ruim bemeten is;
 - een variant als een noordelijke ligging van de Doenkade t.o.v. de A13/16 die midden door het bedrijventerrein voert, dient te worden geschrapt omdat deze strijdig is met de planvorming voor het project "Vlinderstrik".
5. Milieudefensie Rotterdam
 - stelt voor een alternatief te onderzoeken waarin het gebied geheel omgevormd wordt tot een gebied met hogere natuur-, recreatieve en landschappelijke waarden;
 - de verkeersgevolgen en de bijbehorende vervuiling, geluidsoverlast en hinder van de vestiging van bedrijven en het recreatief gebruik dienen te worden onderzocht;
 - het MER moet t.a.v. de keuze voor natte natuur ook een uitspraak doen over de relatie met de natuurontwikkelingsplannen in Nederland, waarbij een tendens naar natte natuur te constateren valt;
 - in de m.e.r. moeten de gevolgen meegewogen worden van het feit dat de bedrijvigheid niet zo hoogwaardig is en zich niet zo milieuvriendelijk gedraagt als wordt voorgespiegeld;
 - het begrip "duurzame buitenrand" van het bedrijventerrein dient nader gespecificeerd te worden om een rol te kunnen spelen in de m.e.r.; zo ook de termen als intensief, meervoudig en collectief ruimtegebruik;
 - de m.e.r. moet aandacht besteden aan aangename fietsverbindingen vanuit en naar de 3-B-gemeenten, Delft en Rotterdam;
 - de plannen voor Oudeland zijn al ver gevorderd; door deze plannen wordt het groen al versnipperd en zullen de burgers uit de 3-B-gemeenten nog meer moeite hebben om in die richting het echte groen te bereiken; dringt daarom aan op een ruimere blik dan alleen de effecten van Schieveen.

6. Bewonerspanel Stad & Milieu Overschie
 - stelt dat er een relatie is tussen de planvorming voor Schieveen en de bestaande problematiek in Overschie;
 - adviseert de ontwikkeling van de Schiezone te betrekken bij die van Schieveen;
 - wijst op de relatie van waterbeheer tussen de Schiezone en Schieveen;
 - pleit voor behoud van enkele extensieve biologische melkveebedrijven;
 - vraagt aandacht voor de hengelsport.
7. Platform Noordrand
 - wijst op vorige reacties met het oog op het standpunt over het gemeentelijk beleidsvoornemen;
 - stelt dat de onderzoeken naar behoefte aan bedrijventerrein gedateerd zijn;
 - wijst op huidige waarden (weidevogelpopulatie) en de potenties doordat de agrarische sector zich in versneld tempo ontwikkelt in de richting van ecologisch verantwoord landschapsbeheer met recreatief medegebruik;
 - wijst op de reeds aanwezige risico's/milieulast voor bewoners en recreanten vanwege de rijkswegen, de luchthaven en de overige rail- en wegverbindingen;
 - betwijfelt de recreatieve waarde van de voorziene natuurontwikkeling; stelt dat Ackerdijk door bewoners als ontoegankelijk wordt beleefd;
 - stelt dat waterbergingscapaciteit gevonden kan worden in reactivering van de Bergboezem en verbreding van sloten en vaarten;
 - de aanwezigheid van de zoute kwel is buiten beschouwing gelaten;
 - pleit voor een MMA zonder bedrijven en met behoud van de huidige natuurwaarden;
 - pleit voor een weidevogelvariant naast de klei/veenmoerasvariant;
8. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
 - stelt dat er voor Schieveen een lage tot zeer lage trefkans is op archeologische resten; uitgezonderd 3 plaatsen;
 - adviseert in de m.e.r. ook een onderzoek naar het voorkomen van archeologische waarden;
 - adviseert met het oog op de twee dieper gelegen potentiële archeologische vindplaatsen de inrichting van het terrein zo uit te voeren dat de eventuele archeologische resten hier geen schade van zullen ondervinden.
9. C.L.M. Ruijven, Hofweg 300
 - vraagt te onderzoeken wat de gevolgen zijn van een nieuw aan te leggen waterkering (parallel aan de Oude Bovendijk) voor de waterdruk vanuit de bodem en het gaan voorkomen van ongewenste dieren en vraagt dit met het oog op de bewoningsomstandigheden van de bewoners van Hofweg en Oude Bovendijk, die in alle opzichten niet minder moeten worden.
10. Stichting Natuur- en Milieuwacht
 - adviseert het nulalternatief te hanteren als de voorgenomen activiteit met behoud van het agrarisch gebruik en met aanpassingen voor recreatief medegebruik;
 - dit, omdat de voorgestelde natuur tot een natuurramp leidt;
 - en omdat in de gestelde behoefte aan bedrijventerrein ook valt te voorzien door herstructurering van oude terreinen;
 - de A16/13 is niet nodig en leidt tot alleen tot geluidhinder en luchtverontreiniging;
 - in een calamiteitenberging hoeft niet te worden voorzien door grote waterpartijen, inpoldering van grasland is ook een optie.

Commentaar

Veel van de insprekers maakt van de gelegenheid gebruik om hun zienswijze op de voorgenomen ontwikkeling (nog eens) kenbaar te maken en stelt de verbinding A13/16 ter discussie. Hoewel begrijpelijk, zijn deze zienswijzen in het kader van deze inspraakronde (inspraak op de startnotitie om tot richtlijnen voor het MER te komen) niet relevant en kunnen in dit stadium buiten beschouwing gelaten worden.

Een aantal insprekers komt met suggesties voor onderzoek naar specifieke effecten. Voor zover de startnotitie en/of het advies van de commissie m.e.r. daar niet al op ingaat, zullen deze suggesties worden overgenomen (gevolgen van peilverhoging voor gebouwen en wegen; sociale veiligheid, toename van verkeersdruk, uitwerking van begrip duurzaam bedrijventerrein, archeologische resten, zoute kwel, recreatieve mogelijkheden, waterdruk, ongedierte enz.).

Een aantal insprekers komt met voorstellen over de wijze van omgaan met en voor invulling van de "verplichte" alternatieven als het nul-alternatief en het meest milieuvriendelijk alternatief. Deze voorstellen berusten soms op misverstanden over de functie van die alternatieven in het proces. Aan

sommige insprekers wordt (ten dele) tegemoet gekomen door het advies van de commissie m.e.r. over te nemen en een veenweide-variant (met bedrijventerrein) te gaan onderzoeken. Natuur en Vogelwacht Rotta bepleit, evenals de gemeente Berkel en Rodenrijs (zie hieronder), de variant met de Doenkade midden door het bedrijventerrein te schrappen. Bij nadere beschouwing van een ligging van de Doenkade ten noorden van de A13/16 blijkt de variant midden door het bedrijventerrein inderdaad strijdig met de voorziene ontwikkeling van de Zuidpolder. Een variant met een wel noordelijk maar direct langs de A13/16 gelegen Doenkade zal onderzocht gaan worden. Een aantal insprekers vraagt een ruimer gebied in de m.e.r. te beschouwen, de een met het oog op het waterbeheer, de ander met het oog op de recreatieve verbindingen. Dit was/is de opzet in de startnotitie en in de Richtlijnen. Echter, het is niet de bedoeling om, zoals de Vereniging voor Natuur en Milieubescherming en het Platform Noordrand bepleit, alle ontwikkelingen in de Noordrand te beschouwen op een wijze die meer consequenties heeft dan om het nul-alternatief (autonome ontwikkeling) op te stellen en daar de op te stellen varianten op de voorgenomen activiteit mee te vergelijken. Tenslotte wordt een aantal directe vragen gesteld in de loop van de planvorming zullen worden beantwoord.

Adviezen

1. Provincie Zuid-Holland
 - vraagt om toevoeging van een model waarin nog ruimte is voor agrarische bedrijfsvoering;
 - vraagt aandacht voor de ecologische kwaliteit van de recreatieve verbindingen en de toegankelijkheid per fiets en te voet vanuit het stedelijke gebied;
 - vraagt om uitwerking van het begrip duurzaamheid van zowel het bedrijventerrein als de natuur.
2. Gemeente Berkel en Rodenrijs
 - vraagt om in de m.e.r. niet alleen de verkeersontsluiting van Schieveen te onderzoeken maar deze ontsluiting te zien in breder verband en dus de ontsluitingsproblematiek in de Noordrand te onderzoeken;
 - verzoekt de variant waarin de Doenkade noordelijk van de A13/16 is gelegen en midden door het bedrijventerrein voert te schrappen vanwege strijdigheid met de PKB Mainport Rotterdam.
3. Hoogheemraadschap van Delfland
 - verzoekt in alle te onderzoeken varianten de claim van een calamiteitenberging van max. 500.000m³ op te nemen;
 - verzoekt met klem de effecten van de verzwaring en verbreding van de waterkeringen, die zeer waarschijnlijk nodig zijn, te onderzoeken;
 - wijst op de verplichting van de watertoets, een instrument, dat ook dienstig kan zijn om de varianten onderling te vergelijken.
4. Deelgemeente Overschie
 - adviseert een ruimer studiegebied rondom het plangebied voor het onderzoek naar de milieueffecten en noemt de Schiezone en Midden-Delfland met het oog op de landschappelijke en verkeersrelatie (secr: langzaam verkeer);
 - adviseert de effecten qua verkeer ook voor de lokale wegen in het plangebied te onderzoeken;
 - adviseert zowel de verkeerseffecten als de landschappelijke effecten te onderzoeken van zowel de krappe boog als de ruime boog van de A16/13;
 - adviseert de bereikbaarheid voor langzaam verkeer en met openbaar vervoer te onderzoeken;
 - adviseert te onderzoeken op welke wijze de bijzondere landschappelijke kwaliteiten van de Berkelse Zweth en de vaart langs de Oude Bovendijk geborgd of versterkt kunnen worden.
5. RWS, Directie Zuid-Holland
 - pleit ervoor ook inrichtingsvarianten te beschouwen, die een ruime boogvariant mogelijk houden;
 - geeft in overweging om de verkeers- en milieueffecten te bepalen voor een ontwikkeling zonder A13/16;
 - wijst erop dat de hindercontouren uit het MER voor de A13/16 niet zonder kunnen worden toegepast in deze m.e.r.; actualisatie is gewenst.

Commentaar

Aan de meeste verzoeken/adviezen zal in de m.e.r. worden tegemoet gekomen. Zo de aan de orde gestelde kwesties niet al in de startnotitie behandeld zijn, gaat het advies van de commissie m.e.r. op de kwesties in, dus zijn vervolgens door integrale overname van het advies ook verwerkt in de richtlijnen voor het MER. En verder kunnen de aan de orde gestelde kwesties, die dan nog overblijven, zonder veel moeite meegenomen worden in het onderzoek.

Er is een aantal kwesties die een meer specifiek commentaar verdienen.

Door een veenweidevariant, waarin ruimte zal zijn voor (weliswaar slechts ecologisch verantwoorde) agrarische bedrijfsvoering, te gaan onderzoeken wordt de provincie tevreden gesteld. Overigens was het in de startnotitie reeds de bedoeling om te variëren met inpassing van een nader te bepalen aantal hectaren veenweide.

De gemeente Berkel en Rodenrijs zal op de beide hierboven uit haar brief gelichte kwesties tevreden worden gesteld. De variatie in de ontsluitingsstructuur die onderzocht zal worden betreft o.a. een direct langs de A13/16, zuidelijk, gelegen Doenkade en een direct langs de A13/16 gelegen, noordelijke Doenkade, waarmee het minste beslag op de Zuidpolder wordt gelegd. Verder wordt parallel aan de planvorming voor Schieveen gewerkt aan een verkeersstudie voor de Noordkant van Rotterdam. De Rotterdamse inzet voor het tracé van de A13/16 is al enige jaren het tracé met de krappe boog. Dat tracé is dan ook uitgangspunt voor de planvorming voor Schieveen. In de m.e.r. voor Schieveen zal niet worden gevarieerd met een krappe of ruime boog. Deze variatie zal worden

meegenomen in de hervatte tracé/m.e.r.-procedure voor de A13/16. Er wordt dus niet tegemoet gekomen aan het advies van de deelgemeente Overschie, noch aan het advies van RWS. RWS beargumenteert zijn pleidooi door te stellen dat een ruime boogvariant een beduidend gunstiger effect heeft op de omvang van het verkeer op de A13 door Overschie; dat zou gebleken zijn uit de thans beschikbare informatie. Deze informatie is in Rotterdam onbekend; sterker nog, onlangs heeft de projectleider A13/16 desgevraagd verklaard dat er bij RWS, gezien de Richtlijnen voor ontwerp van Autosnelwegen en de te verwachten milieueffecten, geen overwegend bezwaar is tegen de krappe boog. Het overleg met RWS zal mede naar aanleiding van de hier behandelde brief worden voortgezet. Het advies om de milieueffecten ook te bepalen voor een ontwikkeling zonder A13/16 zal worden opgevolgd of beter, sluit aan bij de bedoelingen. Er zal uiteraard worden onderzocht hoe het verkeer moet worden afgewikkeld zolang er nog geen A13/16 is.

Aan het verzoek van het Hoogheemraadschap zal worden tegemoetgekomen door in alle varianten aandacht te besteden aan de mogelijkheid een calamiteitenberging in te passen.

Polder Schieveen - Startnotitie MER

Airport Hotel Rotterdam, 24 september 2002

Inleiding

Mevrouw Van Nimwegen heet alle aanwezigen van harte welkom en stelt de personen voor die achter de tafel hebben plaatsgenomen:

*de heer Theo van Bussel (Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam),
de heer Wilfred Alblas (Vereniging Natuurmonumenten – VNM),
Madeleine van Nimwegen (projectleider Schieveen)*

Mevrouw van Nimwegen: 'Ik zit, gezien de opkomst, meteen met een praktische vraag. Deze bijeenkomst is georganiseerd als formele stap in de procedure van de startnotitie. Er moet niet alleen gelegenheid worden gegeven om schriftelijke reacties in te dienen, maar ook mondelinge. Omdat we met zo'n klein aantal mensen in de zaal zitten, vraag ik me af of we het hele formele programma zullen afhandelen. Zijn er mensen die mondelinge reacties hebben en die het woord zouden willen nemen?'

Reactie uit zaal: 'Alleen vragen. Ligt aan jullie presentatie of die beantwoord worden.'

Heer Van der Eijk: 'Ik wil wel een reactie geven op jullie uitnodiging. Die is niet goed overgekomen. Er zijn zo weinig mensen, maar ik heb het ook maar van horen zeggen. Brieven aan "bewoners van dit pand" werken niet. Vorige keer hebben we onze namen en adressen opgegeven, nu is daar niets mee gedaan. Dit moet beter geregeld worden!'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik denk dat het dan toch verstandig is om gewoon even de aftrap te geven door uiteen te zetten wat de startnotitie is.'

Mevrouw van Nimwegen toont een sheet met de agendapunten:

Agenda:

1. opening:

- doel van bijeenkomst
- gelegenheid om mondelinge reacties in te dienen

2. inhoud van startnotitie

3. reacties

pauze

4. voorlopig commentaar

5. afronding

Mevrouw van Nimwegen: 'Ik heb al aangegeven wat het doel van de bijeenkomst is. Het is de gelegenheid om de mondelinge reacties in te dienen op de startnotitie. Met de startnotitie gaan we de MER-procedure starten, en de startnotitie geeft aan wat we in de MER willen gaan onderzoeken. In de procedure komt een moment voor waarop de richtlijnen opgesteld worden. Over die richtlijnen is inspraak mogelijk. Dus: de startnotitie is het onderliggende stuk, en u kunt inspreken om invloed uit te oefenen op de richtlijnen die door de gemeenteraad zullen worden vastgesteld.

Het gaat bij die richtlijnen over:

- de varianten die we zullen onderzoeken
- de milieueffecten
- de reikwijdte van de milieueffecten.

Dat zijn de belangrijkste zaken waarover nu inspraak wordt gewenst in dit stadium. Dus dat is het idee achter deze bijeenkomst. Mijn idee over het verloop van deze bijeenkomst was verder als volgt:

- ik heb al aangegeven wat het doel van de bijeenkomst is
- ik zal verdergaan door de inhoud van de startnotitie in vogelvlucht met u door te nemen
- dan wil ik gelegenheid bieden om de reacties te verwoorden
- vervolgens een pauze waarna wij hier aan de tafel een eerste commentaar kunnen leveren op uw reacties.

Dat is het voorstel, zal ik dan toch maar op die manier verdergaan? Oké.

Uitgangspunt voor de planontwikkeling Schieveen is de samenwerkingsovereenkomst met VNM. Deze samenwerking is tot stand gekomen ten tijde van de opstelling van het Ruimtelijk Plan Rotterdam. Vervolgens is er gezamenlijk met VNM en door inschakeling van bureau H+N+S een ontwikkelingsvisie gemaakt, en dat heeft uiteindelijk geleid tot het gemeenteraadsbesluit op 6 december 2001. Dat alles staat ook in het eerste hoofdstuk van de startnotitie, onder de kop "Voornemen".

De achtergronden zijn, zoals ik al aangaf, o.m. het Ruimtelijk Plan Rotterdam. Daarin is Schieveen aangewezen als locatie waar bedrijven en natuur zouden moeten samengaan. Er was uit twee sectoren aanspraak op dit gebied, en in het RPR is dat conflict even voorlopig beslecht door de opdracht te geven de haalbaarheid van een dergelijk plan te onderzoeken. De ontwikkelingsvisie Schieveen, heb ik net aangegeven, is het onderzoek dat bureau H+N+S heeft verricht. Ten tijde van dat onderzoek is er natuurlijk contact geweest met de Provincie. De Provincie had behoefte aan een locatieverkenning en ik mag stellen dat de conclusie van ook de provinciale locatieverkenning was dat Schieveen, gezien het tekort aan bedrijventerreinen, de aangewezen locatie is om bedrijven te ontwikkelen.

Vervolgens is in de planontwikkeling het bureau T+T Design aangetrokken om naar de hoogwaardigheid en de duurzaamheid van het bedrijventerrein te kijken, want het is nadrukkelijk de bedoeling is dat het bedrijventerrein een heel nieuwe verschijningsvorm krijgt. In eerste instantie was in de planontwikkeling bedrijventerrein Noord-West het referentiepunt. Maar Kombrink heeft toen gezegd: "Nee, ik wil nog een tandje hoger dan Noord-West." En dat is wat T+T Design voor ons heeft onderzocht.

De provincie heeft, naast die locatieverkenning, ook eisen gesteld en met name ten aanzien van de externe veiligheid luchthaven. Dat is ook in de plannen verwerkt.

En uiteindelijk kwamen we tot twee modellen: Wand en Groene Loper. Dat zijn de modellen die daar aan de wand hangen.

Dus dat is achtergrond van de planontwikkeling. En dat heeft allemaal geleid tot het gemeenteraadsbesluit op 6 december 2001. In dat raadsbesluit is ook nadrukkelijk meegenomen dat er een MER opgesteld gaat worden op voorstel van het college. Het college van B&W wilde dat alle belangen die spelen goed afgewogen zouden worden en milieuaspecten maken deel uit van die belangen. Het MER is niet verplicht in dit geval, vanwege het feit dat het bedrijventerrein geen omvang kent die correspondeert met de ondergrens van de plicht.'

Reactie uit zaal: 'Hoe is dat in het Nederlands?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Sorry. In de Wet Milieubeheer staat de MER-plicht omschreven, dus het onderzoek dat gedaan moet worden om de effecten te onderzoeken. Daar zijn grenzen aan gesteld. In geval van een bedrijventerrein is dat minstens 150 ha, en aan een dergelijke omvang komen wij niet toe in de Polder Schieveen.'

Reactie uit zaal: 'Dus je zou geeneens een effectrapportage hoeven maken?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Het is inderdaad op basis van vrijwilligheid, gewoon omdat het toenmalig college – en dit college heeft dit overgenomen – vond dat er heel zorgvuldig met alle belangen omgegaan moest worden in deze planvorming.'

Reactie uit zaal: 'Ik dacht dat tegenwoordig voor elk plan een milieueffectrapportage gemaakt moest worden.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Nee, dat is niet het geval.'

In de startnotitie wordt verder een schets gegeven van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Dat leidt uiteindelijk tot het zgn. "nulalternatief". Want je moet natuurlijk in het onderzoek dingen met elkaar gaan vergelijken en het "nulalternatief" is het uitgangspunt. In die autonome ontwikkeling wordt meegenomen wat er gebeurt in de omgeving op het gebied van:

- groen
- bedrijven

- woningbouw
- infrastructuur

Dat wordt allemaal meegenomen in de schets van de autonome ontwikkeling want het gebied verandert sowieso als er in de omgeving veranderingen plaatsvinden.'

Mevrouw Bezemer: 'Is de veiligheidsbegrenzing ook aan banden gebonden? Staan die 400 meter vast, wanneer er gebouwd gaat worden?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik verzoek u deze vraag na mijn betoog nogmaals te stellen, daar ik hem op dit punt niet kan plaatsen en dus ook niet direct weet te beantwoorden.

We hadden dus uiteindelijk de modellen Groene Loper en Wand. Bij de opstelling van de startnotitie zijn we gaan kijken hoe we daar in het vervolg mee om moeten gaan. Dat heeft geleid tot het opstellen van het alternatief, dat we nu in de m.e.r. gaan onderzoeken, de zgn. "voorgenomen activiteit". Die is verbeeld op de tekening achter het scherm. Dit kaartbeeld is ook opgesteld op basis van het gemeenteraadsbesluit. Er zijn allerlei voorwaarden in het gemeenteraads-besluit gesteld aan de verdere planontwikkeling. Het gaat in ieder geval om de ontwikkeling van het bedrijventerrein, dat hoogstens 75 ha mag beslaan, de ontwikkeling van na-tuur die minstens 255 ha moet omvatten. En we moeten rekening houden met de ontwikkeling van de A13/A16, de nieuwe verbinding tussen de A13 en de A16.

Dat zijn de drie hoofdzaken. Er is al een heleboel gedachtegoed in de modellen Groene Loper en Wand gestopt. Nogmaals: deze zijn tot stand gekomen mede op grond van voorwaarden van de Provincie. Dus de voorwaarden ten aanzien van externe veiligheid maar ook ten aanzien van de intermediaire zone. Dat alles bij elkaar zijn de belangrijkste onderdelen van het model, het alternatief "voorgenomen activiteit".

Maar in de loop van het proces is niet alleen de Provincie aan het woord geweest. Er zijn ook plaatselijke bewoners- en milieugroeperingen aan het woord geweest en het Hoogheemraadschap heeft het één en ander gezegd. Verder is er een gebiedscommissie Oude Leede, op het moment weliswaar niet zo actief, maar die heeft nog wel een advies uitgebracht over de inrichting Schieveen. Al die adviezen leverde de varianten op. En die varianten kunt u zien op het kaartbeeld ernaast. Vanuit de gebiedscommissie Oude Leede werd verzocht om inpassing van veenweide. Vanuit het Hoogheemraadschap werd verzocht om te onderzoeken of er een calamiteiten-berging in het gebied gerealiseerd kan worden. En ook de plaatselijke bewoners- en milieu-groeperingen hebben nadrukkelijk aangegeven dat er prijs wordt gesteld op het polderlandschap zoals het er nu uit ziet en vandaar dat ook, eventueel gecombineerd met de aanspraak van het Hoogheemraadschap, onderzocht gaat worden in hoeverre veenweiden en eventueel voortgezet agrarisch gebruik op een nader te bepalen aantal hectaren, ingepast kan worden in deze polder.

Dat zijn dan de belangrijkste varianten die we gaan onderzoeken en dat levert dan weer alternatieven op en eventueel de alternatieven ten opzichte van het kaartbeeld "voorgenomen activiteit".

Vervolgens is in de startnotitie aangegeven welke milieueffecten we zullen gaan onderzoeken. Het is een globale aanzet, het is nog niet al te zeer uitgewerkt. Maar het gaat uiteraard om de natuurwaarden, die met een nieuwe ontwikkeling bereikt zullen gaan worden. Het gaat om wat het water kan toevoegen aan de natuurontwikkeling, hoe de kwaliteit van het water verbeterd kan worden. Het gaat erom hoe met de bodem omgegaan wordt. Want voor een bepaalde ontwikkeling zal je wellicht hier moeten ophogen en daar moeten uitgraven en is dat wel gewenst, als je de meest milieuvriendelijke aanpak wenst?

We gaan ook kijken naar zaken als ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit. Begrippen die daarbij worden gehanteerd zijn: belevingswaarde, toekomstwaarde, gebruikswaarde. Dat is de opgave bij het bedrijventerrein en ook bij het natuurterrein: je bent dit nu van plan, maar wat is de kans dat het standhoudt? Is het bedrijventerrein over twintig jaar ook nog te exploiteren.

En uiteraard hinder, want de A13/A16 levert natuurlijk hinder op. Je moet rekenen met bepaalde geluidscontouren en dan krijg je de vraag wat dat betekent voor het recreatieve gebruik, voor het gebruik van het bedrijventerrein enzovoorts.

Vervolgens is aangegeven wat voor stap dit is in het besluitvormingsproces en hoe de MER verder zal verlopen. En nogmaals: dit is dus het begin van de m.e.r.-procedure en de inspraak die wordt geleverd heeft invloed op de richtlijnen. Hier wil ik het voor het moment even bij houden. Misschien zijn er nu al dringende vragen?

Heer Van der Eijk: 'De startnota wordt nu gestart. Wanneer kan je daar een eindresultaat van verwachten en is er al een plan van aanpak of is dat allemaal nog allemaal op losse schroeven?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'De planontwikkeling is ingezet en die wordt met deze startnotitie voortgezet. Ook het nieuwe college van B&W hecht aan de ontwikkeling van Schieveen op deze wijze en we zijn door het college gebonden aan een zeer strak tijdschema.'

Heer Van der Eijk: 'Hebben die al een datum waarop ze dat willen behandelen?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Wij streven naar een voorontwerp bestemmingsplan en een MER in het voorjaar van 2003. DS+V heeft nadrukkelijk deze opdracht.'

Heer Van der Eijk: 'En hoe ver is Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam dan met de grondwerving?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Misschien wil Theo daar op reageren?'

Heer Van Busse: 'Zoals u weet zijn er in het verleden diverse grondtransacties geweest en ook het afgelopen jaar is er het één en ander gebeurd in de markt. Dat betekent dat een groot deel van de Polder Schieveen, meer dan de helft, is aangekocht door de gemeente Rotterdam. En er zijn natuurlijk, en dat is in ieder plan met een dergelijke tijdshorizon het geval, ook nog diverse particuliere percelen. Vooral ook langs de lintstructuur, de Oude Bo-vendijk. En er zijn nog een aantal agrariërs en kwekers in het gebied die gewoon op hun eigendomssituatie zitten. Dus stand van zaken ten aanzien van de werving is dat er behoorlijk grote gedeelten zijn aangekocht en dat dat toereikend is om verdere stappen te zetten in dit proces.'

Heer Van der Eijk: 'U zegt er zitten nog wat particulieren tussen. Wordt daar aan gewerkt of ligt dat stil? Ik wil duidelijkheid over hoe bent u bezig.'

Heer Van Busse: 'Als er mensen zijn die eigendom hebben en die belangstelling hebben om te verkopen dan staan wij altijd open voor een gesprek. Zo is de situatie op dit moment. In het zuidelijk deel van het gebied, waar het bedrijventerrein is ingetekend, geldt het voorkeursrecht. Daar hebben we ook een tijd terug een avond over gehad om alle betrokkenen informatie te verschaffen. Daar geldt een ander regime als in het gebied ruwweg ten noorden van de Hofweg. Dat betekent dat mensen in het zuidelijke gedeelte, als ze zouden willen gaan verkopen, op grond van de Wet Voorkeursrecht, wel gebonden zijn om dat in eerste instantie aan de gemeente aan te bieden. Als u valt onder dat voorkeursrecht, dan bent u daarover persoonlijk geïnformeerd en heeft u daar, zoals gezegd, al persoonlijk informatie over gehad.'

Desi Bezemer (Vereniging natuur- en milieubehoud Noordrand, samenwerking bewonersorganisatie van deelgemeenten Hilligersberg / Schiebroek): 'Allereerst bedankt voor het rapport. Ik bedoel met de veiligheidsbegrenzing de 400 meter tussen bedrijven en het groen: gaat dit nog steeds door of is daar verandering in gekomen of is dit nog onduidelijk?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Het spijt me, maar ik blijf niet goed begrijpen waar u naar vraagt. Anderen aan de tafel?'

Reactie uit zaal: in stuk staat dit aan de rechterkant van figuur 4.

Mevrouw Van Nimwegen: 'Is daarmee de vraag beantwoord?'

Mevrouw Bezemer: 'Nee.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Daarmee is de vraag verduidelijkt.....?'

Mevrouw Bezemer: 'Aan het streven, kunt u daar nog duidelijkheid aan geven. Over welke afmetingen we aan moeten denken. Of denkt u toch, door vele onzekerheden, dat daar nog verandering in gaat komen? Omdat natuurlijk met de huidige economie en de verandering ook van de politiek het bedrag naar € 380 miljoen is teruggebracht voor het groen, voor de buitenruimte. En dat is een aanzienlijk bedrag minder dan paars had. Dit is dus wel heel erg

mooi maar wat komt daarvan terecht? Vandaar ook dat ik vraag hoe zit dat met die veiligheid en met die 400 meter tussen die bedrijven en het groen: heeft dat allemaal nog doorgang of komt daar ook verandering in?

Heer Alblas: 'Er is steeds discussie geweest over de zogenaamde intermediaire zone. Daarin ken ik het bedrag van 400 meter van. In verschillende documenten hebben daarop verschillende breedtematen gestaan. Ook in de advisering van de adviescommissie Oude Leede. En de zorg van veel partijen in het voortraject was dan steeds: we zien zoveel verschillende plaatjes van de Polder Schieveen en op sommige van die plaatjes zien we plannen om het bedrijfsterrein te bouwen in die zone waarvan wij dachten dat het een ecologische verbindingzone was. *(De heer Alblas wijst de zone aan op een kaart aan de muur).*

Wat we daar zien in de startnotitie is dat we eigenlijk alle bronnen waarin een breedte is aangeduid voor die ecologische verbindingzone, op een kaart gezet hebben. We kwamen drie verschillende maten tegen: streefbreedte 400 meter, 150 meter en 100 meter. We hebben besloten in beeld te brengen voor u om te kijken wat past: als je de paarse plek de bestemming bedrijfsterrein geeft, dan kan je zien dat daar 400 meter tussen past. Dus als de Provincie dit plaatje in het Streekplan opneemt, dan is het ruimtelijk niet meer mogelijk om te bouwen in de intermediaire zone.'

Mevrouw Bezemer: 'Mag ik daar even op ingaan? Tijdens een vergadering op de Coolsingel van de commissie Bumi geloof ik, was er een presentatie van degene die dat ook ontworpen heeft. Dat was op een bijzondere mooie manier met stapelblokken. Zodat de bedrijven zelf, naar eigen inzicht, op een gegeven moment dat terrein konden opvullen. Ik weet niet onder wiens beheer dat komt, onder Natuurmonumenten of wat dan ook, want ik weet ook niet of het particulier bezit is, of die bedrijven dat kopen. Het klonk ontzettend leuk, dat de natuur daar heel wat aandacht aan zou beleven, als de mensen daardoorheen konden fietsen. Maar als zo'n bedrijf een bezit is van iemand, in hoeverre kan je daar dan oog op houden als Natuurmonumenten of de politiek. Ik weet niet of daar richtlijnen voor zijn. Want het is nu dus mooi, maar om dus een voorbeeld te noemen: er zijn genoeg bedrijventerreinen, bv. ABB over de brug naar Zuid, dat was ook een groot bedrijventerrein, maar dat is ook helemaal dichtgebouwd. Dat is al een oud bedrijventerrein, maar wordt daar dan ook op gelet? Het uitgangspunt is natuurlijk heel erg mooi, maar hoe hou je daar op (lange) termijn inzicht op en heb je ook de mogelijkheden om dat dus te kunnen (bij)sturen. Hebben jullie daar aan gedacht of is dat weer een ander onderwerp?'

Heer Alblas: 'Ik denk dat er twee manieren zijn. Eén is op de manier van de ruimtelijke ordening, die u hier ook op de kaart ziet. Als er in het bestemmingsplan staat op die plek mag je bouwen, en op die plek mag je niet bouwen, mag een bedrijf dat daar wat wil op die plek waar die ecologische verbinding op de kaart staat gewoon niet bouwen. Dan kun je zeggen ja maar die grenzen in de Ruimtelijke Ordening willen in de loop van decennia nogal eens veranderen. Dat is ook een zorg van de gemeente Rotterdam geweest: als we nou een bedrijventerrein met een natuurgebied ontwikkelen, is het niet de bedoeling dat we in de toekomst nog eens een keer dat bedrijventerrein de natuur in gaan schuiven. Dus laten we nou ons tegen onszelf beschermen en voor een soort veiligheidsklep te zorgen door de VNM te vragen om dan het beheer op zich te nemen van het aangrenzende gebied. Dan investeren we dus in het bedrijventerrein, we investeren ook in de natuurkwaliteit van het aangrenzende gebied. Het groene gebied komt in beheer van een natuurbeschermingsorganisatie en die zullen er dan wel voor zorgen dat er in hun natuurgebied niet gebouwd wordt. Dat zijn we al 95 jaar gewend om daarvoor op te komen en de Ruimtelijke Ordening plus die beheersconstructie geeft dan een goede zekerheid dat wat hier voor moois gemaakt wordt, ook tot in de eeuwigheid bewaard blijft.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Nu er geen meer vragen zijn, is het even de vraag hoe wij het verdere verloop van de avond willen inrichten. Er zijn nog steeds geen mensen die een officiële inspraakreactie willen indienen op mondelinge wijze? Andere vragen dan nog? Of is het misschien handig om even te pauzeren zodat u even de gelegenheid heeft om de materie tot u te nemen. Wellicht dat er dan nog meer vragen opkomen. Is dat het beste idee? Oké.'

Misschien dat ik toch nog iets kan verduidelijken over de MER-procedure (*toont schema dat achterin notitie staat*). Het is wel een beetje ingewikkeld schema, dat moet ik even vooraf stellen. Maar het geeft wel goed aan dat de MER wordt gekoppeld aan de opstelling van het bestemmingsplan en het geeft ook goed aan op welke momenten er inspraak mogelijk is. Om te beginnen, ten aanzien van de MER-procedure, is er inspraak mogelijk op dit moment, naar aanleiding van de startnotitie. De startnotitie is ook uitgezet bij allerlei adviesinstanties, en op basis van die inspraak en die adviezen wordt de richtlijnen-nota opgesteld en die wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Hier is ook al een voorlopige planning aan gegeven: we zullen rond de jaarwisseling toekomen aan de vaststelling van die richtlijnennota, maar daarvoor gaat het MER-onderzoek al starten. Want de startnotitie is daarvoor uitgangspunt. Op gegeven moment is in de MER-procedure weer inspraak mogelijk, en dat is wanneer de MER zelf is opgesteld, wanneer het MER-rapport rond is. Gelijktijdig zal het voorontwerp bestemmingsplan gereedkomen, en op die twee stukken is inspraak mogelijk. En nogmaals: we streven ernaar om het MER en het voorontwerp bestemmingsplan in het voorjaar 2003 gereed te hebben.

Het is nu bijna 10 over half acht, ik stel voor om te pauzeren tot 10 voor acht.'

PAUZE

Mevrouw Van Nimwegen: 'Goed, dames en heren. We gaan weer verder. Zijn er mensen die nieuwe vragen hebben en die vragen in het verslag genoteerd wensen te zien?'

Heer De Hoog: 'Ik had een vraag over het waterpeil. Als in de polder aan deze kant en aan de andere kant van de Rijksweg het waterpeil wordt verhoogd, dus dat er minder bemaling zal zijn waardoor het waterpeil omhooggaat, krijgt dan niet de Rijksweg problemen met dat water en wat gebeurt er aan de andere kant van de Rijksweg met dat waterpeil?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik denk dat we daar heel kort over kunnen zijn: Schieveen wordt in de planvorming gezien als een één-peil-gebied. En het kan zijn dat er op dit moment verbindingen zijn met de Schiezone, maar niemand kan het zich veroorloven dat de A13 onder water raakt en sowieso geldt dat ook voor de Schiezone. Dus we zullen uiteraard moeten onderzoeken wat de relaties precies zijn op dit moment.'

Heer De Hoog: 'Er staat hier in dat er een waterkering wordt gemaakt aan de kant van de Bovendijk. Zal dat dan ook aan de Rijksweg gebeuren aan weerskanten? En aan de kant van de Delft?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Voor zover dat noodzakelijk is. Nogmaals: Schieveen wordt gezien als één gebied, en daar moeten andere omliggende gebieden geen hinder van ondervinden.'

Heer De Hoog: 'Ok. Daar hou ik u aan.'

Mevrouw Astrid Bak: 'In het verslag stond dat bedrijven aan de Oude Bovendijk geconserveerd bleven worden. Zijn dit alle gebouwen of alleen de belangrijke. Oude gebouwen die weggaan of blijft echt alles bestaan?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'In ieder geval is het uitgangspunt dat het lint behouden blijft en het idee is om het lint in ieder geval te vrijwaren van natte voeten, zoals ook in de startnotitie is gesteld. Er zal op een afstand van 100 à 150 meter een kade opgeworpen worden om dat te realiseren. En dat zal wellicht betekenen dat, voorzover daar nog bedrijven worden uitgeoefend die meer grond in gebruik hebben, dat die bedrijven niet op die manier voortgezet kunnen worden. Maar de intentie is om het lint en het huidige gebruik zoveel mogelijk te conserveren.'

Mevrouw Bak: 'Dus de bestaande huizen die blijven bestaan?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'De bestaande opstallen, voor zover er ..'

Mevrouw Bak: 'U hebt het over opstallen: bedoelt u daar ook huizen mee?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Huizen, schuren, alles wat daar gebouwd staat.'

Heer De Hoog: 'Maar wat zijn dan de plannen die er dus nu zijn om de hele lintbebouwing af te breken en daar andere huizen te bouwen, waar andere plannen zijn? Leest u het blaadje dat in Overschie verspreid is veertien dagen geleden?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Het is mij volkomen onbekend.'

Ook andere leden aan tafel is dit niet bekend. Eén van de aanwezigen in de zaal toont het bewuste krantenartikel.

Mevrouw Van Nimwegen: 'Dat betreft "Laag Zestienhoven - Stedelijke ontwikkelingszone". Ik zou deze bijeenkomst toch willen beperken tot Schieveen. We hebben het kunnen plaatsen. Het betreft een ontwikkeling die ook plaatsvindt in het kader van het strategisch project Noordrand, maar dan gaat het om het gebied ten zuiden van het luchtvaartterrein. Het gebied dat wij aanduiden als "Laag Zestienhoven – stedelijke ontwikkelingszone". Ik weet op dit moment niet in hoeverre dat daadwerkelijk nou aan de orde is in dat gebied. Maar nogmaals: ik denk dat het niet verstandig is daarover hier door te praten.'

Heer Van der Eijk: 'Dan heb ik nog één vraag over dat waterpeil. U zegt: in Schieveen moet het allemaal één peil worden, de omliggende zullen daar geen last van hebben want daar nemen we maatregelen voor. Maar u heeft ook in uw uiteenzetting gezegd dat er ook agrarische bedrijven gehandhaafd kunnen blijven in het gebied. Als u dat waterpeil gaat verhogen, dan is dat uitgesloten.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik heb in ieder geval niet geprobeerd aan te geven dat er agrarisch gebruik zonder meer voortgezet kan worden.'

Heer Van der Eijk: 'Dat is wel gezegd vanavond. En dat is daar op die schets zelfs aangegeven.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'We gaan onderzoeken of inpassing van een nader te bepalen aantal hectaren mogelijk is. De vraag is of dat betekent dat dezelfde natuurwaarden kunnen worden bereikt en je kan je nu al voorstellen ...'

Heer Van der Eijk: 'Er zal geen boer willen blijven zitten als dat waterpeil overal even hoog wordt. Dat is gewoon simpel. Dan kunt u wel zeggen we gaan kijken of dat kan, maar dat kan niet! Je gaat niet met je natte voeten je koeien het land injagen. Als u echt daar bedrijven wilt handhaven, moet u toch met twee verschillende peilen gaan werken, anders is het uitgesloten om daar agrarische bedrijven te houden.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik denk dat daarvoor uiteraard extra maatregelen getroffen moeten worden, maar het gaat sowieso niet zondermeer om voortzetting van de huidige exploitatie. Je moet dan toch denken aan andere vormen van beheer, als het gaat om agrarisch gebruik. En wellicht dat dan toch die twee zaken te combineren zijn. Maar ik geef u onmiddellijk toe dat dat onderzocht moet worden.'

Heer David Metselaar: 'Misschien is mijn vraag wel hetzelfde, maar het gaat over het economisch draagvlak, vooral van het groene gebied. Want er zitten bedrijven, die kunnen zo meteen niet meer hun agrarische functie uitoefenen. Hoe zien jullie dan het economisch draagvlak van het gebied: gaat het alleen maar geld kosten of is er mogelijkheid voor economisch recreatief gebruik van bedrijven? Dus dat wil zeggen een manier van agrotourisme of iets van dien aard, dat bedrijven het gebied kunnen gebruiken om toch hun bedrijf uit te oefenen, niet in agrarische functie maar een nevenfunctie, een andere recreatieve functie?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik herken de vraag. Er zijn plaatselijke bewoners-milieugroeperingen die ook dergelijke mogelijkheden hebben geopperd. Dat sluit ook aan bij wat ik net aangaf: het agrarisch gebruik zoals dat nu plaatsvindt, de wijze van beheer, de wijze van bedrijfsvoering, die staat op gespannen voet met de beoogde natuurontwikkeling. Dat zonder meer. Maar wellicht, en vandaar dat we dat ook gaan onderzoeken, is er een bepaald behoud of inpassing van veenweide mogelijk, wat ook op een bepaalde manier beheerd moet worden en wat ook op een bepaalde manier geëxploiteerd moet worden. En dat sluit wellicht aan bij uw beeld van agrotourisme.'

Heer Metselaar: 'Agrotoerisme gaat over het recreatieve gebruik van het gebied. Want u praat over een peilverhoging en ik zie in een nat gebied geen mogelijkheid voor toegankelijke recreatie, wat volgens mij wel de doelstelling was in het plan. Ik fiets wel eens langs de Akerdijk en ik kan er niet in en dat plaatje lijkt wel vreselijk veel op de Akerdijkse Plassen.'

Heer Alblas: 'Naar aanleiding van deze vraag wil ik wel iets reageren: het gemeenteraadsbesluit van 6 december is het startpunt geweest voor deze startnotitie. Daar is in aangegeven dat in Schieveen een ontwikkeling wordt nagestreefd van een bedrijventerrein in het zuidelijk deel en een natuurgebied met recreatief medegebruik in het noordelijk deel. Dus in wezen heeft de gemeenteraad toen gezegd: dat zijn de functies die we het poldergebied toekennen. En het is dus niet langer een agrarische functie. Ik denk dat het zo duidelijk is. Vervolgens is in die discussie is er door verschillende partijen ingebracht dat in de varianten, die toen in de gemeenteraad ook voorlagen, daar heel veel water was te zien en riet en ruigte en struweelontwikkeling, terwijl grasland toch ook een hele interessante vorm van natuur is. En ook de gebiedscommissie Oude Leede heeft daar een lans voor gebroken door toch eens te kijken van: kunnen we niet een deel van het grasland-biotop handhaven in die Polder Schieveen. Daarvan is in deze startnotitie gezegd: het gemeenteraadsbesluit zegt we maken er gewoon, conform de plannen die toen voorlagen, een natuurgebied met een heel nat karakter, dat er landschappelijk heel gevarieerd uitziet. Zoals u terecht zegt iets wat je in Akerdijk ook aantreft. Alleen dan mag je er dus wel in, zeg ik er nog maar even bij.

En de startnotitie zegt: laten we nou eens kijken wat het zou betekenen als we – veel meer dan in het plan eigenlijk zit – ook graslandbiotoop nastreven. Wat betekent dat voor het waterbeheer, wat betekent dat voor de recreatieve ontsluiting die mogelijk is en dergelijke. Dus dat gaan we onderzoeken.

Dan is de vraag gesteld: als je het peil verhoogt, kun je geen boerenbedrijf meer uitoefenen. Ik denk dat dat klopt in de zin van een boerenbedrijf in de zin van een primaire agrarische functie. Ik denk dat dat gewoon een redelijke stelling is: als je het peil zet op 20 cm onder maaiveld, of 40 cm, dat het dan snel ophoudt voor een gewoon boerenbedrijf in een marktcontext. Hier gaat het echter om een natuurgebied en ook een natuurgebied wat beheerd moet worden. In een later stadium zullen we daar ook meer naar moeten gaan kijken. Als we, op basis van de MER een inrichtingsplan gemaakt hebben, moeten we ook gaan kijken hoe we dat gaan beheren.

Als je vraag is: zou een agrarisch ondernemer, dus een ondernemer in het landelijk gebied, daar ook een rol bij kunnen spelen, dan sluit ik dat absoluut niet uit. Maar de stappen die we zetten zijn: eerst nu die milieueffecten te onderzoeken, daar bekijken we de verschillende varianten voor, zowel wat betreft het waterbeheer als de mate waarin je het biotoop grasland aan zult treffen. Vervolgens wordt er een bestemmingsplan vastgesteld en maken we een inrichtingsschets vrij precies, en pas daarna kun je een besluit nemen over wat nou de handigste manier is om dat gebied te beheren.

Als het dan gaat over het economisch draagvlak van het gebied dan denk ik dat je in het verleden hebt gezien dat het gebied economisch gedragen werd door de agrarische sector en, als het plan zal worden uitgevoerd, je zult zien dat het gebied economisch gedragen wordt door het bedrijventerrein. En dat het bedrijventerrein de opbrengsten moet genereren om het natuurgebied aan te leggen en te kunnen beheren. Dus dat is een totaal andere situatie.'

Heer De Hoog: 'Als we zo hier in de rondte kijken zou ik graag willen weten of daar vantevoren een budget wordt vastgesteld voor het onderhoud van het natuurgebied. Het is niet zo dat het dan weer niet zo is als we in de rondte zien, aan de Rotterdamseweg, aan de kant van de Kandelaar, dat op een gegeven moment wordt het allemaal natuurgebied, en wat staat daar? Huizenhoge brandnetels en distels waar niks aan gedaan wordt. Erin kan je niet, want je loopt of in de brandnetels of in de distels, of dat nou natuurgebied is is een andere zaak, maar als je dan vraagt: waarom wordt daar niks aan gedaan? Zegt men: daar is geen budget voor. Dus ik zou graag zien dat in dat plan dan ook onderzocht wordt hoe groot het budget wordt voor het onderhoud van het natuurgebied.'

Heer Alblas: 'Ik kan niet voor de beheerder spreken van de gebieden waaraan u nu refereert ...'

Heer De Hoog: 'Nou moet u zich niet gaan verschuilen achter iets! Mijn vraag is: kan een budget vastgesteld worden voor het onderhoud van het natuurgebied? En dan moet er niet gezegd worden: nee, dan moet u bij iemand anders zijn omdat enz. Nee, ik wil hier een antwoord hebben: wordt er een budget vastgesteld en hoe groot is dat budget.'

Heer Abblas: 'Ik was nog niet helemaal klaar met mijn antwoord, dus ...'

Heer De Hoog: 'Maar u begon gelijk al ...'

Heer Abblas: 'Ik bedoel, dat u begrijpt waarom ik daar niet op reageer, op de voorbeelden die u geeft. Wij zijn als Vereniging Natuurmonumenten beheerder van ik geloof 85.000 ha natuurgebied in dit land. We doen dat al 95 jaar. U kunt overal in het land gaan kijken of u het mooi vindt of niet. U kunt ons ook bellen of schrijven. Daar is dus gewoon budget voor. Dus als het gaat om kwaliteit van beheer en het ook een beetje vol kunnen houden, dan zijn wij denk ik de partij in Nederland die heeft bewezen dat wij dat wel een beetje kunnen. Maar wij zijn ook wel zo verstandig om wel een beetje van tevoren goed af te regelen. Wij gaan niet de beheersverantwoordelijkheid voor de Polder Schieveen op ons nemen als wij niet van tevoren een goede afspraak hebben over hoe we dat dan precies gaan betalen. En de truc van de Polder Schieveen is, ik kijk gelijk ook even naar meneer Van Bussel, dat we de ambitie hebben om het als één plan te exploiteren. In het plan zitten onderdelen die geld genereren: de uitgifte van het bedrijventerrein, of het verhuur van percelen of het verkrijgen van erfpacht of wat dies meer zij. En er zijn onderdelen van het plan die geld kosten: de aanleg en het onderhoud van een riolering en ook het natuurgebied. Dat hele plan zullen we gewoon op een goeie manier moeten financieren. En ik denk dat een onderdeel van de planvorming zal zijn om goed uit te rekenen wat het allemaal gaat kosten, dat we ook de markt opgaan (ik kijk even naar meneer Van Bussel dat hij niet boos wordt) om te kijken wat voor soorten van inkomsten zijn er dan: bijvoorbeeld subsidies die er zijn in de sfeer van de ontwikkeling van natuurgebieden en beheer van natuurgebieden. Maar ook aan de kant van het bedrijventerrein. En dat we dan naar een constructie toe gaan werken waarvan we tegen die tijd, als ik u dan weer ontmoet, kunnen zeggen: het financiële plaatje is rond en de financiën zijn rond. Als u vraagt is dat nu al zo, dan zeg ik: nee, dat is nu nog niet zo.'

Heer De Hoog: 'U gelooft nog in sprookjes!'

Heer Abblas: 'Ik zou hier niet zo vrolijk zitten als we er niet al eens een keer naar gekeken hadden. En ik denk dat het College van B&W ook nooit deze stap gezet had in de gemeenteraad als we niet het beeld gehad hadden dat het allemaal een beetje haalbaar was maar ik merk dat de heer Van Bussel ook graag wat wil zeggen.'

Heer Van Bussel: 'Je vertelt het uitstekend hoe de vlag erbij hangt, ook op dit terrein. Het is natuurlijk ook mede afhankelijk van wat er nog wel of niet aangepast moet worden op basis van de procedure zoals we die gestart zijn nu rond de inrichtings-MER. Het gaat beïnvloeden. Je ziet er elementen in zitten als waterberging, het wel of niet handhaven van de veenweide-biotop zoals mijn buurman zegt. Dat grijpt ook allemaal nog in, ook in financiële zin, dus dat is natuurlijk ook onderdeel van het hele proces om dat financieel weer opnieuw op de kaart te zetten. En als onderdeel van het bestemmingsplan, en dat zal je dus ook al in de fase van het voorontwerp van het bestemmingsplan zien, zit gewoon een verplichte financiële paragraaf, waarin de financiële haalbaarheid van het geheel expliciet aan de orde komt. En daar moet onze gemeenteraad dus ook weer iets van gaan vinden. En als daar dus gaten in zitten, dan moet aangegeven worden hoe dat gedicht gaat worden. Dus het komt expliciet aan de orde, in ieder geval in de hele procedure rond het ontwerp en het voorontwerp van het uiteindelijke bestemmingsplan en wat mijn buurman zegt: er is natuurlijk aan de voorkant al aan gerekend. En wij hebben de indruk dat wij niet echt met irreële dingen bezig zijn, anders dan zouden we hier toch ook niet gaan zitten!'

Heer Van der Eijk: 'Die voorbeelden van irreële dingen heeft de gemeente Rotterdam toch in het verleden al genoeg gehad, ik heb er echt niet zoveel vertrouwen meer in. Er zijn al miljoenen zoekgemaakt over die Polder Schieveen. Ik heb zó'n kruiwagen vol pakketten gehad thuis over de nieuwe luchthaven die hier moest komen. Zeg nu niet dat jullie zo verschrikkelijk goed op het budget letten, want dat is natuurlijk quatsch!'

Heer Van Bussel: 'Daar wil ik toch nog even één dingetje op zeggen, misschien is dat toch verstandig. Dat is inderdaad bij mijn weten het laatste plan wat er gemaakt is in de afgelopen

jaren voor dit gebied, dat was het integraal plan Noordrand, met een verschoven luchthaven, en een Rijksweg onder de start- en landingsbaan door, waarop in ieder geval op gemeentelijk, regionaal en provinciaal niveau overeenstemming was bereikt en die uiteindelijk door een motie in de Tweede Kamer van de heer Lankhorst is gesneuveld. Als dat op dat niveau niet op dat moment was fout gelopen hadden wij nu tegen een andere ontwikkeling aangekeken. En sindsdien is het een hele lange tijd stil geweest, dat zult u kunnen beamen. En eigenlijk pas sinds een korte tijd kunt u constateren dat er weer allerlei planontwikkeling plaatsvindt. Dus het is niet zo dat het een ratjetoe aan plannen is geweest in de afgelopen jaren. Echt serieuze plannen zijn er in de afgelopen tien jaar maar één geweest en dat is dat integraal plan Noordrand. En dat is dus, om de reden die ik net aangaf, gesneuveld in de Tweede Kamer.'

Heer Van der Eijk: 'Maar dat het veel geld gekost heeft, kan je niet ontkennen!'

Heer Van Busset: 'Daar zijn dus ook planvoorbereidingskosten en studiekosten aan gemaakt, dat klopt. Dat zal ik niet ontkennen.'

Heer Peter Eijgenraam: 'Ik heb nog een vraagje ten aanzien van: jullie zeggen het recreatiegebied moet toegankelijk worden voor iedereen. Dus dat betekent dat er ook een intensiteit, de intensiteit van bezoek aan het gebied zal toe gaan nemen. Er zullen wellicht ook, er gaan nu vreselijk veel fietsers ook het Ackerdijkse plasgebied in, als het recreatiegebied zich uitbreidt en ook de infrastructuur aangepast wordt, wordt het nu ook in het rapport onderzocht wat daar de effecten van zijn als er dus meer recreanten het gebied in komen en wat dat dan betekent voor de verkeersintensiteit ook in de huidige infrastructuur.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Daar kan ik denk ik kort over zijn. Dat is nadrukkelijk – en dat hebben we ook proberen aan te geven in de startnotitie – een onderdeel van het onderzoek. Inderdaad, op het moment dat je in een gebied recreanten wilt toelaten heeft dat gevolgen voor het verkeer. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat gemotoriseerd verkeer in het natuurgebied wordt toegelaten. Maar mensen zullen wel gemotoriseerd naar het gebied toe willen komen om het vervolgens te kunnen bezoeken. Dus nogmaals dat is een heel nadrukkelijk onderdeel van het onderzoek.'

Mevrouw Hagnaars: 'Ik heb een vraag over de immateriële waarden die in dit plan betrokken zijn. Je gaat nu een prachtige polder waar weidevogels een plekje gevonden hebben, ook zeldzame vogels terecht kunnen, ga je opdoeken om daar hopelijk nieuwe natuur te creëren door de waterstand te verhogen. Maar dat weet je ook niet zeker, daar kan jaren en jaren overheen gaan, dat zien we misschien met zijn allen allemaal niet meer. En de vraag is of we daar nou zoveel beter van gaan worden. Ook of de stad er nou beter van gaat worden. Want wie geniet er nou straks van die nieuwe natuur? Nu kunnen we nog zien hoe de vogels aankomen, de boeren die doen ook hun best het land zo goed mogelijk te beheren en wat komt daar nou voor terug. In elk geval al een aanslag door dat bedrijventerrein dat er komt. Daar komt verkeer vandaan en noem maar op. Ik zie de meerwaarde nog steeds niet in. Volgens mij gaat dit meer milieuschade aanrichten dan dat het goed gaat doen.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Vandaar dat we eerst dat MER-onderzoek ingaan. Want zoals ik al aangaf, zeker de mede-initiatiefnemer Vereniging van Natuurmonumenten maar ook het vorige college wilde nadrukkelijk vastgesteld zien middels dat onderzoek of er betere natuurwaarden zullen worden ontwikkeld en of dat stand houdt.'

Mevrouw Hagnaars: 'Wie voert die MER eigenlijk uit?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Hoe bedoelt u?'

Mevrouw Hagnaars: 'Er moet iemand die rapportage gaan schrijven, die moet afwegingen gaan maken. Die moet, op basis van objectieve gegevens neem ik aan, gaan oordelen. Wie gaat dat doen?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Het MER-onderzoek is in ieder geval in eerste instantie een ambtelijke aangelegenheid. Wat ik u al aangaf is dat de startnotitie nu voor inspraak ligt, maar ook toegestuurd is naar allerlei adviesinstanties. De commissie voor de MER-effect-rapportage heeft daar heel nadrukkelijk een rol, want zij geven een advies over de richtlijnen en op

basis daarvan wordt die richtlijnennota opgesteld. Dan geeft de raad aan wat zij verwachten van het MER-rapport en ook het MER-rapport wordt uiteindelijk weer helemaal beoordeeld. Maar het is mijn verantwoordelijk als projectleider van Schieveen dat het MER-rapport tot stand komt.'

Mevrouw Hageaars: 'Waar ik naar op zoek ben is de objectiviteit van het MER-rapport. Hoe weten wij nou of wat wij nu vanavond inbrengen en wat misschien van allerlei andere kanten door meer deskundige mensen nog ingebracht wordt, daar ook daadwerkelijk in terecht komt, en er een onafhankelijke afweging van belangen gaat plaatsvinden.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'De commissie die ik net noemde is een onafhankelijke adviesinstantie, gelieerd aan het Ministerie, het is een commissie die in het leven geroepen is in het kader van de Wet Milieubeheer, waar ook de MER-procedure in is geregeld. Dus je kan stellen dat dat de instantie is die beoordeelt of MER-rapporten op een voldoende manier en een verantwoorde manier tot stand komen.'

Heer Van der Eijk: 'Welk Ministerie?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Gelieerd aan VROM.'

Heer Van der Eijk: 'Het zijn dus niet onafhankelijke mensen, ze worden betaald door het Rijk.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Er is door de commissie een werkgroep samengesteld om deze startnotitie voor Schieveen te beoordelen, en die mensen komen overal vandaan. Dat zijn deskundigen die in den lande al vaker met dit bijltje hebben gehakt. Dus het zijn mensen die in het algemeen niet op de loonlijst van VROM staan en daarom een onafhankelijke positie hebben.'

Heer De Hoog: 'Hoe onafhankelijk?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik denk dat ik alles heb aangegeven waarmee die onafhankelijkheid wordt gewaarborgd.'

Heer De Hoog: 'Zijn het ambtenaren? Welke mensen worden daarvoor uitgenodigd?'

Heer Alblas: 'Ik begrijp uw vraag heel goed. Ik werk zelf bij een natuurbeschermersorganisatie, en dan ben ik vaak aan die kant van de zaal betrokken bij MER-en. Maar ik heb toch in die vraagstelling van mevrouw twee dingen gehoord. Eerste is: wie schrijft nou dat rapport, maar ook: hoe zorg je nou voor een goede afweging van belangen?'

Ik denk dat glashelder moet zijn dat er in de MER geen sprake is van afweging van belangen. De afweging van belangen is het recht van de politiek en de gemeenteraad zal de belangen moeten afwegen. Het is dus, ik weet niet of u dat onafhankelijk wilt noemen, maar het is een democratisch proces. Dat is een heel eenvoudig antwoord.

Vervolgens moet die belangenafweging gebaseerd zijn op goede informatie, en een heel belangrijk element van die informatie is het MER. Dus er moet een goede MER liggen. En de MER moet een goede kwaliteit hebben. In principe is het in de wet zo geregeld dat de initiatiefnemer gewoon zelf die MER mag schrijven. Dus bij wijze van spreken staat de MER het toe dat Madeleine en ik die MER schrijven. En nou is de waarborg die in de wet gezet is, dan kunnen Madeleine en ik van alles op zitten schrijven wat we maar willen, dat kan de bedoeling niet zijn, dus er moet een onafhankelijke toets zijn op de kwaliteit van het MER, en daar is die commissie voor het MER voor. En die commissie van de MER is volstrekt onafhankelijk. En de mensen die in die commissie zitten die dit MER gaan beoordelen, daar kennen we niet de namen van. Daar werkt niemand bij het Ministerie, zeker niet bij de gemeente Rotterdam en al helemaal niet bij de Vereniging Natuurmonumenten. Ik weet niet wie het is, ik ken de namen niet. Die werken bij een universiteit, een adviesbureau in Friesland, in Twente en ergens in Zeeland. Die hebben een bepaalde deskundigheid op het gebied van recreatie, bedrijventerreinen en natuur. Vanwege hun deskundigheid zijn ze ook geselecteerd, en die gaan de kwaliteit van het MER toetsen. En dat is de waarborg die erin zit. En de opsteller van het MER is het ingenieursbureau gemeentewerken Rotterdam waarschijnlijk. Dat zal de opsteller van het MER zijn.'

Heer De Hoog: 'Die schrijft het dus naar eigen naam.'

Heer Eijgenraam: 'Dat kan zo zijn, maar dan volgt dus die toets.'

Heer Alblas: 'Nee, de essentie is dit: we hebben vandaag een inspraakavond over de startnotitie. Daar maken we bekend wat we van plan zijn, u kunt daarop reageren. De essentie is

dat we op basis van die startnotitie en wat u zegt de richtlijnen voor het MER gaan vaststellen. En die richtlijnen voor het MER daar komt in te staan: dit en dit en dat moet in die MER komen te staan. Vervolgens laten de initiatiefnemers het ingenieursbureau de MER opstellen en als die MER er ligt wordt die getoetst door die commissie MER. En die toetsen dus aan de hand van die richtlijnen. En dat kunt u op pag. 32 zien, als u daar wat langer op staart kunt u dit terugzien: in de MER-procedure bij het rechter grijze balkje zie je dan dat als die MER er ligt dan vindt er inspraak en advies plaats: alle belanghebbenden kunnen dan op die tekst van de MER reageren wat ze ervan vinden. En dan komt er een toetsingsadvies van die commissie MER. En die zeggen dan eigenlijk in een brief: beste gemeenteraad Rotterdam, we hebben die MER gelezen en die deugt of die deugt niet. Of we zouden hem nog een beetje aanpassen als ik u was.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'En aan de voorkant van dat proces gebeurt dat dus ook al: in het kader van de opstelling van de richtlijnennota. De commissie MER maakt zich nu op om deze startnotitie te beoordelen en een advies te geven over wat er allemaal precies onderzocht moet gaan worden. Dus op twee momenten hebben ze een rol in de procedure.'

Heer Van der Eijk: 'Mag ik nog één vraag stellen aan de meneer van Natuurmonumenten. U bent helemaal gek van natuur en dat mag. Maar nou een persoonlijke vraag: hoe vindt u Polder Schieveen zoals die nu is? Vindt u dat geen echt natuurmonument? Een poldertje zo mooi vierkant met rechte slootjes. Nergens vind je dat, in de hele Randstad niet. Ik weet, het is niet meer te verwezenlijken met deze plannen, maar ik wil het even aan u voorleggen. Ik ben bang, wij zullen dat niet meer beleven, dat over 50 jaar ze zullen zeggen: vroeger lag er bij Rotterdam een mooi poldertje, met een gemaaltje erop en rechte slootjes. Dat moeten we weer gaan maken. Dat is natuur, dat gaan we weer maken. Die opmerking wou ik even maken.'

Heer Alblas: 'Ik ben op zich wel blij met deze vraag. Het is best een worsteling, ook voor ons, om te zien hoe, met name in dit deel van Nederland, het landschap op zo'n grote schaal op de kop is gezet de afgelopen honderd maar vooral dertig jaar. En dat doet best pijn, er is heel veel verloren gegaan. Het is ook niet voor niks dat wij steeds als Vereniging de alarmklok luiden over de achteruitgang van allerlei soorten. Het probleem vinden wij van die hele ontwikkeling is geweest dat er zo monomaan, eenzijdig is geïnvesteerd in asfalt en beton. Elke keer weer kwam er een nieuwe woonwijk, en een nieuw bedrijventerrein en weer een stuk industrie en nog een snelweg en nog een weg. En er ging alleen maar af voor de natuur. In de oproep die we gedaan hebben de afgelopen jaren aan de politiek is: als u nou investeert in bedrijfsterreinen, of woonwijken of wegen, die kennelijk nodig zijn, gezien allerlei behoeften in de samenleving, investeert u nu alstublieft ook in een stuk natuur. Zodat mensen die in die stad wonen ook nog ergens naar buiten kunnen in een gebied waar ze goed kunnen wandelen en een heleboel natuur ook nog kunnen beleven.'

Dus toen de gemeente Rotterdam bij ons kwam en zei: we hebben hier een plan, we hebben *écht ruimte voor een bedrijventerrein nodig, we willen óók investeren in de natuur*, toen stonden we daar dus voor open. Dat betekent wel weer een hele grootschalige verandering in het landschap en dat doet best pijn in die zin van: ja, als je hier vaak bent, of als je hier werkt of als je hier opgegroeid bent, dan kan ik me voorstellen dat je daaraan gehecht bent en dat je zou willen dat het zo blijven kon. Als je iets breder kijkt, en dat moeten wij als landelijke vereniging, dan zie je ook dat heel veel van dit soort gebieden niet blijven zoals ze zijn en dat ze heel langzaam opgeslokt worden door de verstedelijking. Maar wat wij het waardevolle vinden aan dit plan is dat er nu tenminste ook geïnvesteerd wordt in die natuurkwaliteit en er ook iets uitkomt waar die Rotterdammers, die zo weinig groen hebben in de omgeving waar ze kunnen wandelen, waar ze kunnen vogels kijken, waar ze op een bankje kunnen gaan zitten, waar ze de roerdomp langs het riet kunnen zien sluipen, dat er zo'n stukje bijkomt en dat in ieder geval het laatste stuk dan is veiliggesteld. En dat is de reden waarom we toch voor deze lijn hebben gekozen.

Zullen we dan ooit, want dat is ook uw vraag heel scherp, zoveel spijt hebben dat we in 2060 weer een droogmakerij gaan aanleggen en dat we de oude plannen van de Polder Schieveen er weer eens bij gaan pakken: ik denk het niet. Ik denk dat we tegen die tijd in dit deel

van de Randstad zó verstedelijkt zijn, dat we daar de ruimte al helemaal niet meer voor hebben. En ik denk dat we dan blij zijn dat dit stukje nog gespaard is. Dat is ook wel de reactie die ik krijg van mensen uit de streek. Dat ze zeggen: ik heb het allemaal zien gebeuren hier, rondom Berkel en bij de luchthaven en al die nieuwe bedrijfsterreinen en woonwijken, en nou is er eindelijk eens een keer een plan waar ook een flink stuk ruimte is gereserveerd voor duurzaam groen dat blijft, dat veilig gesteld wordt. En dat is het positieve ervan.'

Mevrouw Bak: 'Ik heb nog een vraag over het groene gebied. Akerdijk. Ik las in het MER-rapport iets over dat de Polder Schieveen weer onder water wordt gezet om zo natuur en planten en de dieren van vroeger er weer in terug te krijgen. Nou vraag ik mij af: zijn die wel al in Akerdijk? Zijn daar wel al orchideeënplanten en al die andere dingen? Want je hebt hier nog wel grutto's in de polder. En lepelaars. En zijn die er dan straks ook nog? Ja, lepelaars wel, want die vinden dat wel lekker al dat water. Maar grutto's niet.'

Heer Alblas: 'Ik zou zeggen: ga eens op excursie in Akerdijk. Elke eerste zaterdag van de maand mag je mee met de boswachter. Dus bel op en ga ernaartoe. Dat helpt je op dit moment niet, maar is wel een tip van mij. Als we nu naar Akerdijk kijken is de kwaliteit van het natuurgebied gigantisch. We hebben daar ook grutto's maar ook nog kemphanen die vrijwel in de rest van Nederland vrijwel volledig uitgestorven zijn, er broeden watersnippen, er hebben dit jaar ook lepelaars gebroed, en dus niet alleen gefourageerd maar ook gebroed. Net zoals verschillende paren zilverreigers. Het aantal broedvogelsoorten daar is gigantisch hoog. Ook voor vlinders, amfibieën, vissen, noem het allemaal maar op, is het een heel rijk gebied. Zo rijk als je vrijwel nergens in de wijde omgeving aantreft. Wat dat betreft is er geen betere reclame voor dit plan en voor de potenties die er voor de natuur zijn in dit gebied als het gebied van de Akerdijkse plassen.'

Mevrouw Bak: 'Akerdijkse plassen zijn nu niet van Natuurmonumenten. Zijn jullie van plan om dit erbij te betrekken of niet? Het is nu van Vogelbeheer?'

Heer Alblas: 'Het is van Vogelbescherming Nederland.'

Mevrouw Bak: 'Maar zijn jullie van plan dat erbij te betrekken zodat het toch één natuurgebied wordt. Want in dat van Akerdijk mag je dan niet in, maar je ziet ook wel dat parken naast elkaar liggen, en er dan tegenstrijdige belangen zijn, ze zijn alletwee voor de natuur maar toch ...'

Heer Alblas: 'Akerdijkse plassen is nu van de Vogelbescherming. Dat beheren wij dus niet. Als er twee natuurgebieden naast elkaar liggen, feitelijk is dat nu ook al zo: wij zijn bijvoorbeeld beheerder van een deel van de polder Noordketel, aan de andere kant van de Delftse Schie. Een stukje verderop liggen de ...' *(onderbroken door gelach)*

Heer Van der Eijk: 'Dan heb je dat stukje leuk beheerd!'

Mevrouw Bak: 'Hij gaat over de brandnetels!'

Heer Van der Eijk: 'Prima budget heb je daarvoor!'

Heer Alblas: 'U moet het me zo maar eens uitleggen, maar dan hebt u het echt over iets anders. En een stukje verderop liggen de Vlaardingse Vlietlanden en wat wij als Vereniging proberen te doen in dit deel van provincie is veel meer samenhang te krijgen in die kleine snippers van natuurgebiedjes die hier langs de noordrand van Rotterdam liggen.

En dan is het zo dat je als verschillende beheerders van gebieden, soms is dat het recreatieschap, dat komt ook nog voor, soms het Staatsbosbeheer, heel vaak zijn het boeren, dat je probeert samen te werken om het gebied als geheel een zo hoog mogelijke kwaliteit te geven. Die samenhang in beheer zullen we ook zeker nastreven tussen de Akerdijkse plassen en de Polder Schieveen en als Vogelbescherming op enig moment zegt: zouden jullie het van ons willen overnemen, dan zullen we dat natuurlijk heel graag doen. Dat staat ook buiten kijf, het is een prachtig gebied.'

Mevrouw Van der Horst: *(niet naar microfoon gelopen en dus onverstaanbaar op band)* 'Achterin de notitie is het overzicht van de procedure opgenomen. Er is geen tegenspraak mogelijk op de startnotitie.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Dat heb ik aan het begin van de avond uitgelegd. In mijn beleving staat het er: de startnotitie wordt gevolgd door een bekendmaking over de inspraak en ad-

vies. Je kan twisten over hoe helder het staat maar dat is in ieder geval bedoeld aan te geven. Over de startnotitie wordt inspraak verleend en deze bijeenkomst wordt dus gehouden in het kader van de inspraak op de startnotitie.

Zo is het ook bekend gemaakt. De startnotitie wordt een bepaalde periode ter visie gelegd en in die periode houden wij deze bijeenkomst. Want het is niet alleen mogelijk om schriftelijk reacties in te dienen, maar bij deze bijeenkomst is het ook mogelijk mondelinge reacties in te dienen.'

Mevrouw Van der Horst: (onverstaanbaar op band) 'Veel mensen hebben bezwaar. Veranderen de plannen hierdoor? Ik hoor hier argumenten tegen de plannen. Is het inspraak? Dat is het niet, het is meer een informatieavond, dan dat je tegenbezwaren kunt indienen. Of zie ik dat verkeerd?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik zou zeggen dat u het verkeerd ziet. Nogmaals: deze bijeenkomst was nadrukkelijk bedoeld om mondelinge reacties in te dienen, naast de schriftelijke mogelijkheid. En ik heb een aantal keren tijdens deze bijeenkomst en uiteraard ook aan de start van deze bijeenkomst aangegeven dat het nadrukkelijk de bedoeling is om mondelinge zienswijzen naar voren te laten brengen op planontwikkeling en de startnotitie en de wijze waarop de MER zal worden aangepakt, het MER-onderzoek zal worden uitgevoerd. Want dat staat in deze startnotitie. Dat staat los van de bezwaar- en beroepsmogelijkheden die er op het voorontwerp bestemmingsplan zijn.'

Mevrouw Van der Horst: (onverstaanbaar op band) 'Voor veel mensen was het doel van de bijeenkomst niet duidelijk, en waarschijnlijk zijn zij daarom niet gekomen. Heeft dit ook een streekplanherziening tot gevolg?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Dat staat niet hier in dit lijstje, maar een streekplanherziening is inderdaad noodzakelijk want de voorziene ontwikkeling is strijdig met het geldende streekplan. De Provincie heeft nog geen besluit genomen of zij voor Schieveen een partiële streekplanherziening zullen starten. Zij denken op dit moment nog dat de voorziene ontwikkeling van Schieveen in de integrale streekplanherziening voldoende aan bod kan komen. En dat we ook procedureel gezien met elkaar kunnen optrekken.'

Mevrouw Bak: (onverstaanbaar op band) 'Komt er een verslag van deze avond? En kunnen wij dit ook krijgen?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'We kunnen hierbij afspreken dat u het verslag toegestuurd gaat krijgen. Het verslag zal sowieso worden opgesteld en vormt een onderdeel van de procedure maar ik zie geen reden waarom u het verslag niet zou kunnen ontvangen. Dus laten we dat hierbij maar afspreken. Als u even zo na afloop naam en adres wilt opgeven en wellicht zijn er andere mensen die daaraan behoefte hebben dan kan dat geregeld worden.'

Heer De Hoog: 'Er is toch al een adressenlijst, waarnaar deze dingen zijn verstuurd?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Er zijn verschillende adressenlijsten, we hebben inderdaad al verschillende keren ...'

Heer De Hoog: 'Waarom krijgen bepaalde mensen het wel en andere niet?'

Mevrouw Van Nimwegen: 'We hebben ervoor gekozen om plaatselijke bewoners- en milieugroeperingen ongevraagd een exemplaar toe te sturen en'

Reactie uit zaal: 'Maar de bewoners krijgen ze niet!'

Mevrouw Van Nimwegen: 'En we hebben de bewoners aangeschreven om van deze bijeenkomst melding te maken.'

Heer Van der Eijk: 'Het valt mij op dat aan organisaties en milieubewegingen wel van alles wordt gedaan, maar niet aan de mensen die er wonen. Ik heb niet eens een uitnodiging.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Er zijn huis aan huis brieven bezorgd. Dit is toegezegd op een eerdere bijeenkomst, omdat de plaatselijke bladen slecht bezorgd werden.'

Reactie uit zaal: 'Maar die brieven zijn dus ook niet bezorgd.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'En het is in de krant verschenen.'

Heer De Hoog: 'Ik woon aan de Delftweg. Alleen mijn zus en ik hebben het gekregen van de mensen die langs de Zweth wonen. De Hofweg heeft het maar gedeeltelijk gekregen. Men moet dit op naam krijgen, per post.'

Mevrouw Van Nimwegen: 'Ik ga dit voor de volgende bijeenkomst na, ik dacht het afgedicht te hebben. Verder heb ik nog 10 exemplaren bij me voor wie de startnotitie graag in bezit wil hebben. En ik verzoek u toch naam en adres te laten noteren door mij voor het verslag. Ik sluit nu de bijeenkomst en dank u voor uw interesse.'

G. de Kroeg
Delftweg 316
3045 NE Rotterdam
tel. 4700368

fax. aan 010-4895217
Mevr. M. van Nieuwegen
D&V Gemeente Rotterdam

25 september 2002

Geachte mevrouw,

Betreft: Bijeenkomst Startnotitie op 24 sept. 2002

Hiermede bevestig ik u de vragen die door mij namens een aantal bewoners van de Delftweg (de Zweth) gisteravond gesteld zijn:

1. De uitnodigingen zijn niet overeenkomstig de regels aan alle betrokkenen bezorgd.
Dok de bewoners aan de Delftweg en de Zwethkade zijn bij dit nieuwe project betrokken doch niet uitgenodigd.
Helaas waren er niet veel bezoekers, door het feit van de door u uitgevoerde gebrekkige bezorging en voorts dat de nat de Maasstadedities op de uitboeken waar vele betrokken wonen niet wordt bezorgd.
Men heeft dan ook te moeten zeggen zonder bezoekers dus minder vragen en snel klaar.
2. Voorts de vraag over het plan het polderpeil te verhogen voor het hele gebied van Roeverdijf tot Delftweg.
Daarom worden wij ingelicht over de gevolgen hiervan aan de gebouwen, wegen etc.
3. De vraag of er een jaarlijks een toerlijkend budget wordt vastgesteld voor het onderhoud aan het natuurgebied en voor de handhaving van de orde en veiligheid.

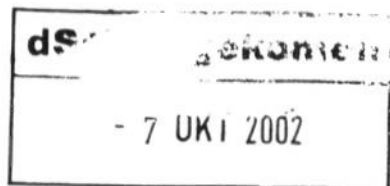
In afwachting van uw verdere berichten, verblijf wij,

naagachtend,

namens de bewoners van de Zweth

DIRECTEUR DS+V
POSTBUS 6699
3002 AR ROTTERDAM.

ROTTERDAM, 4-10-2002

GEACHTE HEER,

NA HET LEZEN VAN DE STARTNOTITIE "SCHIEVEEN", ZIJN ER VOOR MIJ ENKELE PUNTEN NOG ONDUIDELIJK.
ZOALS: TWIE GAAT HET MER OPSTELLEN, DUS WELK ONAFHANKELIJK INGENIEURSBUREAU. (HASKONING, D.H.V.?)

2. HOE GROOT WORDT HET BEDRUGVENTERREIN BRUTO IN HECTAREN?
3. WAAROM EEN SAMENWERKING MET NATUURMONUMENTEN I.P.V. ONS EIGEN ZUIDHOLLANDS LANDSCHAP?
4. WELKE WAARDE HECHT U AAN HET ALTERRA-RAPPORT 263 (NATUUR IN SCHIEVEEN) WAARIN DE ONDERZOEKERS SCHRIJVEN "ER IS GEEN GEDETAILLEERDE INVENTARISATIE VAN HET GEBIED GEMAAKT".
5. VOOR DE VERBINDING A.6/13 WAS AL IN DE JAREN 80 EEN TRAJECT LANGS DE DOENKADE VASTGESTELD (DE N.A.M. OLIELEIDING IS SPECIAAL DAARVOOR EEN STUK VAN DEZE WEG NEERGELEGD. MEN WAS OOK NIET TOEGESTAAN IN DEZE STROOK TE BOUWEN, ZIE LIGBOXENSTAL BIJ PAND OUDE BOUENDIJK 206) WAAROM WORDT NU VAN DIT TRAJECT AFGEWEKEN?
6. HOE WORDT EEN NULALTERNATIEF VASTGESTELD IN

EEN GEBIED WAAREERST EEN NIEUW VLEGVELD EN
LATER HET I.P.N.R. DE AGRARISCHE ONTWIKKELINGEN
REMDEN?

MEN KAN TOCH NIET UITGAAN VAN DE HUIDIGE SITUATIE OM DAT
BOVEN STAANDE DRUK HET GEBIED HEET "DOODLATEN BLOEDEN".

7. DE SCHIE, ALS BELANGRIJKSTE AFWATERINGSKANAAL
VOOR DE REGIO (DELFT, BERKEL-RODENRIJS, ROTTERDAM),
WORDT DEZE OOK BIJ DE WATERTOETS BETROKKEN?
DE SCHIE BEVAT ZWAAR VERONTREINIGD SLIB DIE MEN
NIET WEG WIL BAGGEREN. OM MEER DIEPGANG VOOR GOOT
BOTEN TE KRIJGEN HEET MEN HET WATERPEIL VERHOOG
DAARDOOR IS HET WATER AFVOER- EN BERGINGSVERMOGEN
AF GENOMEN.

GRAAG ZOU IK BOVENSTAANDE PUNTEN TOEGELICHT ZIEN.

HOOG ACHTEND,
R. Th. van der Stap

P. TH. VANDER STAP
SCH. VAN GROENEWEGENSTR. 22^A
3043 EB ROTTERDAM

Vereniging voor

Natuur en Milieubescherming
Noordrand Rotterdam

dS+V inge

- 8 OKT 2002

SCHUBERTLAAN 41. 3052
Secretariaat : de Pijpsteeg 9 3052 NL Rotterdam
V.M.M.N.- Gironummer 152103 K.v.K. 34.60.
Inschrijvings datum : 09 - 01 - 1989
Tel : 010 - 415.11.88 (wvd vz.)
Tel : 010 - 418.67.13 (secr.)

Aan de directeur dS+V
Postbus 6699
3002 AR Rotterdam

Betreft: inspraak startnotitie m.e.r. Polder Schieveen

Rotterdam, 06.10.2002

De V.N.M.N. is aangesloten bij het Platform Noordrand. De Vereniging staat achter het commentaar en de voorgestelde aanvullingen zoals vermeld in de inspraakreactie van het Platform/MCR.

Als rechtspersoonlijkheid zijn wij aan onze statuten echter een specifieke invalshoek verschuldigd n.l. die van behoud van natuur en het bestaande landschap.

Een MER dient zowel de negatieve als positieve gevolgen van een ingreep te onderzoeken. M.a.w. 'wat gaat weg en wat komt ervoor terug'. De startnotitie m.e.r. gaat o.i. mank aan het eerste, terwijl de voorgestelde ingreep uitgebreid en positief wordt toegelicht. Deze onevenwichtigheid staat een onafhankelijke toetsing van de commissie MER in de weg.

Voor een evenwichtige afweging dient aan de startnotitie m.e.r. toegevoegd te worden een inventarisatie van waardevolle cultuurhistorische elementen, zoals de polder zelf als cultuurlandschap met zijn verkaveling, beplanting, kaden, bebouwing, sluis en gemalen. Waar de gemeente de status 'beschermde stadsgezicht' aan een wijk als Blijdorp toekent, hoeveel te meer komt dit niet tot aan de laatst overgebleven gave polder van 150 jaar en ouder! Voorts ontbreekt een actuele flora en fauna inventarisatie om de mate van vernietiging inzichtelijk te maken.

De door B&W Rotterdam voorgestelde inrichting van de polder betekent vernietiging van al deze bestaande waarden. Een laakbare commissie in de startnotitie.

Daarnaast gaat de startnotitie voorbij aan de belevingswaarde van de polder, vanwege zijn schoonheid een aantrekkelijk element in een leefomgeving die als slechtste in Nederland gekwalificeerd wordt. Wij verwijzen daarbij naar de woorden van VVD-gemeenteraadslid Woudenberg op 6 december 2001:

"zonder het huidige cultuurhistorische landschap helemaal te willen verspijkeren en vervormen, zouden wij ons kunnen afvragen of wij de noodzakelijke waterberging, het noodzakelijke groen aan de noordkant van de stad en de invulling van de recreatieve waarde niet op een andere wijze kunnen realiseren, zodat wij dezelfde hoeveelheid aan

water kunnen kwijtraken en het gebied tegelijkertijd wat meer bruikbaar kunnen laten zijn. Met andere woorden:

minder plasdras."

Waar de politiek wel gevoelig is voor onze argumenten- hoewel de VVD voor een bedrijventerrein blijft- wordt ambtelijk elke inbreng van de bewoners, inclusief hun emoties- terzijde geschoven. Wij dringen er daarom nogmaals op ook andere varianten in de m.e.r. nader te onderzoeken.

De V.N.M.N. monitoort de natuur en het milieu in de Noordrand, ook over de gemeentegrenzen heen. De Vereniging constateert dat vigerende plannen en beleidsvoornemens het gehele gebied de komende jaren zal transformeren. Alle bestaande biotopen verdwijnen zonder dat in de nabije omgeving tegelijkertijd en in de nabijheid voor compensatie wordt gezorgd. De directe gevolgen van de plannen voor Schieveen -vergraving en bouwrijp maken- vernietigen wettelijk beschermde natuurwaarden en tasten het lokale milieu aan, o.a. door toename van automobiliteit, terwijl compensatie uitsluitend voor flora en fauna over 25 jaar te verwachten is. Let wel, te verwachten. Zekerheid kan zelfs Natuurmonumenten als geormerkte beheersorganisatie, niet bieden.

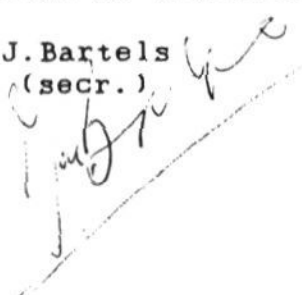
Naast de juridische aspecten die hier een rol spelen, wint de vraag terrein of een MER voor de gehele Noordrand niet meer recht doet aan de problematiek. Een verantwoordelijke overheid handelt lokaal en denkt regionaal. De V.N.M.N. dringt aan op onderzoek in de MER naar de gevolgen van de voorgenomen inrichting van Schieveen op het gebied van natuur en milieu, in regio-brede verband.

U gelieve bovenstaande in ernstige overweging te nemen.

Inmiddels verblijven wij, immer tot nader overleg bereid,

Namens de V.N.M.N.

J. Bartels
(secr.)

dS+V ingekomen

- 8 OKT 2002

Natuur- en Vogelwacht

"Rotta"

Postbus 111
2665 ZJ Bleiswijk

Van:

J.H. Ochtman

Larikslaan 138 - 3053 LE Rotterdam

Telefoon/Fax: 010-4226671

Faxbericht:

Aan: Directeur

dS+V Rotterdam

Pag.incl.voorblad: 3

Geachte directeur,

Hierbij doen wij u onze inspraakreactie toekomen voor de Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen.

Het origineel wordt vandaag per gewone post aan u verzonden.

Hoogachtend,

Namens Natuur- en Vogelwacht "ROTTA",

J.H. Ochtman. (Contactpersoon)

Betreft: "SCHIEVEEN" - Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen - Inspraakreactie.

dS+V Rotterdam

Fax 0104895217

Datum en tijd: 7-10-2002

0:47:10

Aan de directeur dS+V
Postbus 6699
3002 AR Rotterdam

Tevens per Fax no. 010-4895217

Betreft: **Schieveen.**

Bleiswijk, 7 oktober 2002.

Geachte directeur,

Hierbij maken wij gebruik van de gelegenheid welke ons geboden wordt om tot 8 oktober 2002 een inspraakreactie te geven op de Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen.

Begrenzing: duurzaamheid combinatie bedrijven/natuur.

Het verheugt ons dat voor de ecologisch/recreatieve verbingszone tussen de Akerdijkse Plassen en de Rottewig (de Intermediaire Zone) in het plangebied van de Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen ruimte is gereserveerd.

In het oosten van het plangebied, langs de Oude Bovendijk, wordt voldaan aan de minimale eisen voor de Intermediaire Zone, dus net voldoende.

Dit betekent wel dat er voor het bedrijventerrein geen ruimte is voor verdere uitbreiding c.q. verplaatsing in oostelijke of noordelijke richting.

De begrenzing van het bedrijventerrein en dus ook de begrenzing van het natuurterrein inclusief de Intermediaire Zone moeten dan ook voor de (verre) toekomst veilig gesteld kunnen worden.

Op pagina 39 van de Startnotitie wordt gesteld dat het streven is gericht de duurzaamheid van de combinatie van bedrijven en natuur te waarborgen door middel van beheersconstructies.

Voor het veilig stellen van de begrenzingen van het natuurgebied biedt deze omschrijving in de Startnotitie m.e.r. naar onze mening onvoldoende garanties.

Wij vinden dat voor een duurzame combinatie bedrijventerrein/natuur het natuurgedeelte in polder Schieveen een beschermingsstatus krijgt zodanig dat aan de begrenzing hiervan in de toekomst niet getornd kan worden. Dit moet dan ook in de Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen duidelijk omschreven worden.

Autonome ontwikkelingen

Diverse autonome ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van de Intermediaire Zone.

Dit geldt o.a. voor een eventuele aanscherping van de 10-6 Individueel Risico (IR)-contour uit het provinciale interimbeleid t.a.v. externe veiligheid van regionale luchthavens, een eventuele nieuwe Rijksweg A13/16 en een mogelijke verkeersontsluiting door het midden van het bedrijventerrein waarbij de huidige Doenkade vervalt.

10-6 IR-contour.

Rekening moet worden gehouden met een aanscherping van de 10-6 IR-contour t.a.v. externe veiligheid van regionale luchthavens. Deze eventuele aanscherping van de 10-6 IR-contour mag nooit ten koste gaan van het natuurgedeelte, inclusief de Intermediaire Zone. Dit moet omschreven worden in de Startnotitie.

A13/16 – ruimtereservering.

Onderzocht moet worden de noodzaak en het maatschappelijk belang om een eventuele nieuwe rijksweg A13/16 aan te leggen. De Startnotitie stelt op blz. 20 dat de aanleg van de A13/16 één van de oplossingen voor de gezondheidsproblemen is in de deelgemeente Overschie als gevolg van de rijksweg A13.

Deze conclusie achten wij ongegrond omdat er veel betere en goedkopere oplossingen zijn te bedenken om het gezondheidsprobleem langs de A13 in Overschie op te lossen.

Daarnaast betekent aanleg van de A13/16 het verleggen van de gezondheidsproblemen naar andere (woon)gebieden in de Noordrand van Rotterdam.

Bovendien, mocht er ooit besloten worden tot een tracébesluit voor de A13/16 dan dient deze volgens eerder gedane toezeggingen gekoppeld te worden aan de Doenkade. Dit betekent dat de ruimtereservering voor de A13/16 ten oosten van de krappe bocht veel te ruim is bemeten: de A13/16 komt hier tot 150 meter boven de Doenkade. Er ontstaat daardoor een onnodige en onaanvaardbare verschuiving van het bedrijventerrein noordwaarts ten koste van het natuurgebied en de Intermediaire Zone. In de kaarten van Startnotitie m.e.r. dient een eventuele A13/16 dan ook ten oosten van de krappe bocht pal langs de Doenkade te worden ingetekend.

Varianten op de Voorgenomen Activiteit.

Verkeersontsluiting.

Op blz. 26 wordt in de Voorgenomen Activiteit uitgegaan van een aan te leggen ontsluitingsweg door het bedrijventerrein. Deze nieuwe weg takt zowel ten oosten als ten westen van het bedrijventerrein aan op de bestaande Doenkade.

Een variant voor deze ontsluiting is een structuur waarbij de huidige Doenkade vervalt en de nieuw aan te leggen ontsluitingsweg in het midden van het bedrijventerrein niet alleen een functie krijgt als ontsluiting van het bedrijventerrein, maar ook een functie voor het doorgaande verkeer.

Deze variant frustreert de planvorming rond het project "Vlinderstrik" waar in de Zuidpolder van Berkel en Rodenrijs en de Schiebroekse polder in het kader van de PKB Projectontwikkeling Mainport Rotterdam 100 hectare nieuwe natuur met extensieve recreatie wordt ingevuld. Ten overvloede wijzen u er op dat in de partiële herziening van het streekplan Rijnmond tracé N470 de volgende Concrete Beleidsbeslissing is opgenomen: "Ruimte voor een recreatieve en natte en droge ecologische verbinding tussen de Schiebroekse polder naar de polder Schieveen, via de Zuidpolder van Berkel en Rodenrijs". Bedoelde variant betreft een verlegde Doenkade welke de N470-Zuid in de Zuidpolder van Berkel en Rodenrijs kruist precies op de plek waar de ecoduike en de fietstunnel zijn gepland. Deze variant betekent derhalve een onaanvaardbare aanslag op de Intermediaire Zone en dient uit de Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen in zijn geheel te worden geschrapt.

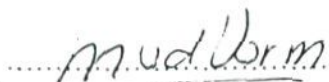
Weidegebied al dan niet in combinatie met calamiteitenberging.

In de Gebiedscommissie Oude Leede hebben wij er op aangedrongen om in ieder geval een deel van de polder Schieveen voor weidevogels te behouden. Het verheugt ons dat onderzocht wordt of een weidegebied, al dan niet in combinatie met een calamiteitenberging, binnen de recreatie- en natuurdoelstellingen van het project tegemoet komt. Wij wijzen u er op dat het beoogde te behouden weidegebied tussen de Hofweg en de Zweth buitengewoon belangrijk is voor weidevogels en dat excursies en rondleidingen in dit gebied over het algemeen zeer druk bezocht worden.

In afwachting van uw berichten,

hoogachtend,

M. van der Vorm (voorzitter)
Oranjestraat 42 - 2751 BH Moerkapelle

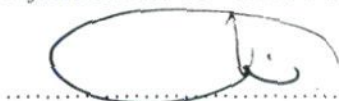
A. van Ballegoie - Weggeman (SECRETARIS)
Rotsheide 80 - 3069 LG Rotterdam

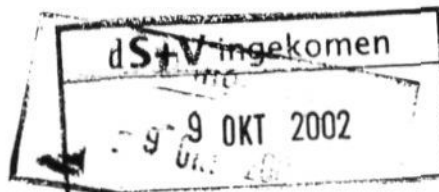
J.H. Ochtman
Larikslaan 138 - 3053 LE Rotterdam

J.J. van Lien
Pijlkruidstraat 20 - 2651 MR Berkel en Rodenrijs

Namens Natuur- en Vogelwacht "Rotta" - Postbus 111 - 2665 ZJ Bleiswijk

Directeur dS+V
Postbus 6699
3002 AR Rotterdam

Milieudefensie Rotterdam
Statenweg 154-B
3039 JN Rotterdam

T 010-4673970
E vmd@bbwt.demon.nl
W [www.milieudefensie.nl/
groepen/rotterdam](http://www.milieudefensie.nl/groepen/rotterdam)

Betreft: Schieveen Startnotitie MER

Rotterdam, 7 oktober 2002

Geachte directeur,

Hierbij geven wij onze reactie op de startnotitie MER Schieveen d.d. 3 september 2002. De eerste indruk is dat er vrij zorgvuldig is nagedacht. Maar, wij hebben nog enkele punten van aandacht:

- Het alternatief om het gebied geheel om te vormen tot gebied met hogere natuur-recreatieve en landschappelijke waarden dan nu het geval is moet naar onze mening ook onderzocht worden. Deze variant is niet gelijk aan de nulsituatie omdat wij wel degelijk mogelijkheden zien om de natuur- en recreatiewaarden van het gebied te versterken. De reden dat wij dit belangrijk vinden is dat de behoefte aan goed bruikbare natuur- en recreatiegebieden in de regio toeneemt doordat er steeds meer mensen komen wonen en door alle infrastructuurplannen steeds minder groen overblijft.
- We vinden het erg belangrijk dat de verkeersgevolgen van de vestiging van het bedrijventerrein en de geplande toename in recreatief gebruik van het gebied op de ruimere omgeving worden meegenomen. Niet alleen in het gebied zelf, maar ook in de omgeving zal de verkeersdruk en de bijbehorende vervuiling, geluidsoverlast en hinder toenemen. Hierbij is het naar onze mening ook van belang dat men zich realiseert dat bij doorgang van de plannen voor laag Zestienhoven in combinatie met de eventuele aanleg van de A13/16 en het bedrijventerrein in Schieveen, het recreatieve groen voor bewoners uit de deelgemeente Noord en uit het centrum van Rotterdam alsmede voor inwoners uit Overschie verder weg komt te liggen dan nu het geval is.
- De keuze voor natte natuur kan naar onze mening niet los gezien worden van andere plannen in Nederland voor het omzetten van cultuurlandschap in natuur. Als voor ieder gebied dezelfde afweging gemaakt wordt en dat toevallig allemaal in het voordeel van natte natuur uitvalt, hebben we straks helemaal geen weidevogels meer. Wij hebben sterk de indruk dat deze regionale en misschien zelfs landelijke tendens er is. Daarom moet de MER naar ons idee een uitspraak doen over de relatie met de natuurontwikkelingsplannen in Nederland.
- We willen dat de MER ook meeweegt welke gevolgen het heeft als de bedrijvigheid die zich op het door de gemeente gewenste bedrijventerrein vestigt niet zo hoogwaardig is en milieuvriendelijke gedraagt als er wordt voorgespiegeld en de voorwaarden die er worden gesteld worden overtreden. Het is namelijk de praktijk dat dit gebeurt.

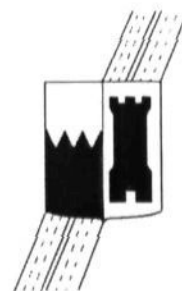
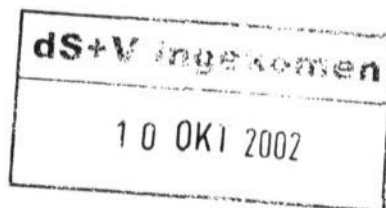
- In dit kader vragen wij ons ook af wat een 'Duurzame buitenrand' van het bedrijventerrein betekent. Dit moet nader gespecificeerd worden om een rol te kunnen spelen in de MER. In dezelfde trant vinden wij dat de termen intensief, meervoudig en collectief ruimtegebruik gekwantificeerd moeten worden. We hebben de indruk dat de term meervoudig ruimtegebruik op wordt gerekend. We zien in de beschrijving geen voorbeelden waar dezelfde ruimte voor meerdere doelen wordt gebruikt. (recreatief parkeren op het parkeerterrein van de bedrijven, parkeren onder de gebouwen, speeltuin bovenop de bedrijven, weg onder de gebouwen door of dergelijke voorbeelden zijn we niet tegen gekomen.)
- We zouden het op prijs stellen als de MER ook aandacht besteedt aan de mogelijkheden die de plannen bieden voor aangename fietsverbindingen vanuit en naar de 3-B gemeenten, Delft, Rotterdam centrum, Overschie, Hillegersberg en Schiebroek.
- In de inleiding worden wel de plannen voor Oudeland genoemd echter de effecten die aanleg van dit bedrijventerrein op het gebied heeft (groen weer verder versnipperd en burgers uit de 3 B gemeenten zullen nog meer moeite moeten doen om in deze richting het échte groen te bereiken, etc.) lijken verder te worden verwaarloosd. Ook hier geldt dat ruimer gekeken moet worden dan naar de effecten van dit plan alleen. Met name omdat de plannen voor Oudeland al verder zijn gevorderd dan die van Schieveen.

Cetero Censeo dat de Groene Grens getrokken moet worden bij de Doenkade en in heel Schieveen geen bedrijventerrein gebouwd moet worden.

Met vriendelijke groet,

Willemien Troelstra,

namens Milieudefensie Rotterdam

Aan: Directeur dS+V
Postbus 6699
3002 AR ROTTERDAM

Rotterdam, 7 oktober 2002

Onderwerp: Inspraakreactie Startnotitie MER Schieveen

Geachte heer,

Hierbij doe ik u de reactie van het Bewonerspanel Stad & Milieu Overschie toekomen. Wij vinden dat de planvorming in Schieveen bijna niet los gezien kan worden van de nog steeds bestaande problematiek in Overschie. Houdt daar dan ook rekening mee.

Verder adviseren wij de ontwikkeling van de Schiezone te betrekken bij die van Schieveen, met name de externe veiligheidscontouren hebben invloed in deze zone. Denk hierbij aan de R.T.D. en de aanwezigheid van (laag?) radio-actief materiaal. De groepsbewoning van de landgoederen Nieuw Rodenrijs en De Tempel (De Maas) spelen hier waarschijnlijk ook een rol.

Het waterbeheer van de Schiezone is nauw verweven met die van Schieveen, dit kan slecht los van elkaar gezien worden. Graag ook aandacht voor de mogelijkheid enkele extensieve (biologische) melkveebedrijven te handhaven op een deel van de veenweide.

Een persoonlijke opmerking van de schrijver dezes is dat bij de recreatiemogelijkheden van Schieveen geen enkele keer de Hengelsport genoemd wordt, terwijl in de hele Noordrand toch veel gevist wordt. Graag aandacht dus voor de verschillende takken van de hengelsport zoals roofvissen, vliegvisserij, het vissen met de Belly Boat enzovoorts.

In de hoop een constructieve bijdrage geleverd te hebben, groet ik u namens Bewonerspanel Stad & Milieu Overschie.

Ton Hoeneveld
Willem de Zwijgerstraat 5b
3043 VA ROTTERDAM

h/a

A.J. KURVERS

Nimwegen, Madeleine van

Van: Tijs Breuer [T.Breuer@zhm.milieu.net]
Verzonden: maandag 7 oktober 2002 18:47
Aan: ma.vannimwegen@dsv.rotterdam.nl
CC: lilianlimo@cs.com; Ellen Verkoelen; Richard Simek
Onderwerp: Reactie Platform Noordrand op startnotitie MER Schieveen

PNMERSVE.DOC

Zie hieronder, tevens bijgevoegd als document in word 97/2000.
Deze brief ontvangt u morgen per post.
Hoogachtend,
Tijs Breuer

Aan:
College van Burgemeester en Wethouders van Rotterdam
t.a.v. de directeur dS+V
Postbus 6699
3002 AR Rotterdam

Betreft: inspraakreactie startnotitie m.e.r. Polder Schieveen

Rotterdam, 7 oktober 2002

Geacht college,

Naar aanleiding van de ter inzage legging maakt het Platform Noordrand bij deze gebruik van de mogelijkheid tot inspraak op de Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen.

Allereerst wil het Platform Noordrand stellen, dat het niet de bedoeling is om een schisma of patstelling te veroorzaken. Het Platform Noordrand wil graag een positieve bijdrage leveren aan de discussie over de ontwikkeling van de Noordrand het doel de leefbaarheid van de Noordrand voor de huidige bewoners te garanderen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de aanwezige deskundigheid. Ook wil men de gevolgen van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen monitoren en de dialoog continueren met politici, beleidsmakers en -uitvoerders. Zowel informeel als formeel.

Context

Het Platform stelt met nadruk dat geen wijziging in beoordeling en inzicht is opgetreden sinds de eerdere (inspraak)reacties en verklaringen in de media. Zie brief aan gemeenteraad Rotterdam dd 05.12.2001. Integendeel, de argumenten waarop beide elementen van de Ontwikkelingsvisie Schieveen: plasdras en bedrijventerrein, door de organisaties verworpen zijn, blijken door de huidige ontwikkelingen gestaafd. U gelieve voornoemde reactie inhoudelijk bij de inspraak te betrekken.

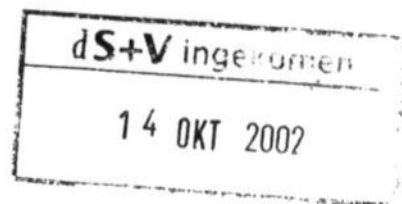
Algemeen

De noodzaak tot monitoring geldt in toenemende mate voor de behoefte aan kantoren en bedrijfslocaties (Financieel Dagblad 25.05.02; Nederlandse Vereniging van Projectontwikkelaars en Bouwondernemers 20.08.02).

Daarnaast ontwikkelt de agrarische sector zich in versneld tempo richting recreatief medegebruik, (ecologisch) landschapsbeheer en aansluiting bij de zorgsector. In Midden Delfland werkt Agrarische Natuurvereniging Vockestaert i.s.m. de Agrarische Hogeschool Delft en de provincie aan een toekomstvisie waarin het agrarische ondernemerschap verplichtingen aangaat ten opzichte van landschapsbehoud, natuurontwikkeling en toerisme.

Platform Noordrand
p.a. Milieucentrum Rotterdam
G.W. Burgerplein 5
3021 AS Rotterdam
telefoon 010 - 276 02 98 / 476 53 55
fax 010 - 477 55 62
e-mail mcr@zhm.milieu.net

referentie SM 3052/02.151
uw referentie
onderwerp Inspraakreactie startnotitie m.e.r. Polder Schieveen
behandeld door Mevrouw L. van der Horst
11 oktober 2002

College van Burgemeester en Wethouders van Rotterdam
De directeur dS+V
Postbus 6699
3002 AR ROTTERDAM

Geacht College,

Naar aanleiding van de ter inzage legging maakt het Platform Noordrand bij deze gebruik van de mogelijkheid tot inspraak op de Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen.

Allereerst wil het Platform Noordrand stellen, dat het niet de bedoeling is om een schisma of patstelling te veroorzaken. Het Platform Noordrand wil graag een positieve bijdrage leveren aan de discussie over de ontwikkeling van de Noordrand het doel de leefbaarheid van de Noordrand voor de huidige bewoners te garanderen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de aanwezige deskundigheid. Ook wil men de gevolgen van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen monitoren en de dialoog continueren met politici, beleidsmakers en -uitvoerders. Zowel informeel als formeel.

Context

Het Platform stelt met nadruk dat geen wijziging in beoordeling en inzicht is opgetreden sinds de eerdere (inspraak)reacties en verklaringen in de media. Zie brief aan gemeenteraad Rotterdam, d.d. 05 december 2001.

Integendeel, de argumenten waarop beide elementen van de Ontwikkelingsvisie Schieveen: plasdras en bedrijventerrein, door de organisaties verworpen zijn, blijken door de huidige ontwikkelingen gestaafd. U gelieve voornoemde reactie inhoudelijk bij de inspraak te betrekken.

Algemeen

De noodzaak tot monitoring geldt in toenemende mate voor de behoefte aan kantoren en bedrijfslocaties (Financieel Dagblad 25.05.02; Nederlandse Vereniging van Projectontwikkelaars en Bouwondernemers 20.08.02).

Daarnaast ontwikkelt de agrarische sector zich in versneld tempo richting recreatief medegebruik, (ecologisch) landschapsbeheer en aansluiting bij de zorgsector.

In Midden Delfland werkt Agrarische Natuurvereniging Vockestaert in samenwerking met de Agrarische Hogeschool Delft en de provincie aan een toekomstvisie waarin het agrarische ondernemerschap verplichtingen aangaat ten opzichte van landschapsbehoud, natuurontwikkeling en toerisme.

Waar het Platform het ontbreken van een lokaal maatschappelijk draagvlak voor de Ontwikkelingsvisie Schieveen constateerde, wijst het verzet tegen vernietiging van het polderlandschap ten zuiden van Rotterdam, in het kader van de PMR, op een breder gedragen verontwaardiging. De vraag rijst of hier geen sprake is van een kloof tussen de natuur- en landschapsbeleving van bewoners en gebruikers van de landerijen rond Rotterdam enerzijds en de geprogrammeerde visie van stedenbouwkundigen en politici van een dicht-stedelijke conglomeraat anderzijds.

De reactie zal zich toespitsen op de volgende punten:

- *miskennen potenties van het gebied*
- vernietiging van bestaande waarden
- mobiliteit als bottleneck voor toename bedrijvigheid in de Noordrand
- meewegen knelpunten milieu en gezondheid
- (cumulatief) risico berekening in verband met externe veiligheid concentratie rijkswegen, vliegveld, rail- en wegverbindingen in combinatie met aangrenzende woon-, recreatie en bedrijfslocaties.
- de toezegging zowel de 'weidevogelvariant' als 'klei/veenmoeras'-variant volwaardig in de m.e.r. mee te nemen.
- Vaststelling als m.m.a. de huidige situatie met inachtneming van het perspectief van agrarisch-recreatief natuur-, water- en landschapsbeheer.

In haar algemeenheid wekt de startnotitie m.e.r. de indruk, dat deze eenzijdig vanuit de door het college gewenste ontwikkeling is opgesteld. Dit blijkt uit de woordkeuze, de negatieve toon bij de beschrijving van de huidige situatie en het ontbreken van alternatieven zonder de ontwikkeling van bedrijventerrein.

Hieronder wordt per paragraaf van de startnotitie ons commentaar weergegeven.

- 1.1 Afstemming met Streekplanherziening ontbreekt. De wens tot partiele herziening is door GS niet ingewilligd.
Ten hoogste 75 ha bedrijventerrein is netto. Gerekend moet worden met bruto, zeker 120ha. Bij beheer wordt alleen gedacht aan NM, hetgeen lijkt op gedwongen winkelniering en in strijd is met de NMA.
De 'krappe boog' van de A16/13 stuit op bezwaren van RWS. Is bovendien uit het MIT tot na 2010; PPS-onderzoek was negatief over financiering.
Niet alleen de externe veiligheidscontour van RA dient meegewogen.
Ook de knelpunteninventarisatie van de GGD, aangevuld met de risico's van de toekomstige infrastructuur en uitbreiding van woon- en recreatiegebieden.
- 1.2 Bovenstaande is reden om het studiegebied te vergroten.
- 1.3 Er is geen sprake van een vrijwillige m.e.r. Streekplanherziening vereist een MER. Bovendien behoort de geheel Ontwikkelingsvisie onderdeel van de MER te zijn. Daarnaast is het zinvol alle huidige en voorgenomen transformaties van de Noordrand integraal te beoordelen op milieuaspecten.
- 1.5 Ook mondelinge reacties van de inspraakavond op 24 september 2002 dienen meegenomen te worden.

- 2.1 De term 'Strategisch gebied' heeft politieke, maar geen juridische waarde. De onderzoeken naar behoefte aan bedrijfsterreinen is gedateerd. Het gewenste bedrijfsprofiel gaat niet uit van de bestaande vraag, maar gericht op concurrentie met bestaande terreinen in Delft, Spoorweghaven en Noord-West. Met het uitgangspunt 'verbetering van natuurwaarden van het aanwezige groen', gaat het Platform akkoord.

- 2.2.1 Tijds kader voor natuurontwikkeling ontbreekt. Het duurt 25 jaar voor de eerste Roerdomp door het riet stapt, aldus H+N+S. Intussen worden de aanwezige Rode Lijst soorten verjaagd, evenals de thans fouragerende Ooievaars en Lepelaars. Hiermee wordt een op Europese schaal relevante populatie van *weidevogels vernietigd. In de mer zal dan ook de schade aan het Europese weide- en trekvogelbestand en de boven-regionale effecten moeten worden onderzocht en afgewogen. Voldoende onderzocht moeten worden, op welke wij Beschouwing van de huidige 'natuurontwikkeling' in Abtswoude-Midden Delfland stemt tot cynisme.*

Gesteld wordt, dat de ontwikkeling van Schieveen vooral bedoeld is ten behoeve van de versterking van het natuurgebied Ackersdijk. Door buurtbewoners wordt echter gesteld, dat Ackerdijk hoofdzakelijk van particulier belang is en niet toegankelijk is voor recreanten. Behalve de natuurwaarde heeft het dan slechts een beperkte recreatieve waarde en vormt het een barrière in een dicht stedelijk gebied.

Bij recreatie ontbreekt de doelgroepaanduiding en benutting, onderscheiden in seizoenen, in verband met broed- en winterseizoen. (Ter overweging: demografische ontwikkeling en analyse recreatiebehoeften gemengde bevolking). Toename waterbergingscapaciteit kan gevonden worden in re-activering Bergboezem en verbreding sloten en vaarten. (Waterpeil kan via beheers-overeenkomsten worden afgesloten met agrarische ondernemers).

De waarde van de aanwezigheid van zoute kwel (2.4) is buiten beschouwing gelaten. Evenals specifieke beheersmaatregelen voor eventuele bebouwing in het laagste deel van de polder.

Dat desondanks is gekozen voor het zuid- oostelijke deel wijst op de erkenning van de noodzaak van de aanleg A16/13 ter ontsluiting van het bedrijfsterein, mede gezien het relatief groot aantal werknemers/ha.

- 2.2.2 Er is al een keuze gemaakt voor de drie varianten, zonder dat het meest milieuvriendelijke alternatief is beschreven. In de ogen van het Platform Noordrand dient dit Meest Milieuvriendelijke Alternatief te bestaan uit een plan zonder bedrijventerrein en met behoud van de (huidige) natuurwaarden. Het onderzoek van T+T design kan geen onderdeel zijn van een onafhankelijke MER. Zo ja, dan dient ook onderzoek naar recreatief/agrarische ontwikkeling gedaan te worden. 'Een robuust stedenbouwkundig plan' dient beoordeelt op negatief (leef)milieu effect, inclusief aantasting landschapswaarden.

- 2.3 Actualisering aanbodmonitor ontbreekt. Locaties in Schiedam, Vlaardingen, Berkel & Rodenrijs zijn buiten beschouwing, ondanks de taakstelling van de Stadsregio in deze. Evenals de verwachte vastgoed ontwikkeling op RA, en de kantooruimte in Polder Zestienhoven. De cumulatieve externe veiligheids-risico's van de 'Gordiaanse knoop' ter hoogte van de Vlinderstrik dienen in kaart te worden gebracht.

2.4 Het beeld, geschetst in 'autonome ontwikkeling' houdt geen rekening met agrarische initiatieven. Het huidige gebruik is volgens bestemmingsplan, al dan niet met recreatief medegebruik, zoals fietspaden en een paardenhouderij. Overigens, de gewraakte caravanstalling heeft slechts een tijdelijke ontheffing en is dus niet relevant voor de mer. De verwachting dat het weidevogelbestand bij voortzetting huidige situatie achteruit gaat is een aanname, een onafhankelijke m.e.r. onwaardig. Een gedegen onderbouwing ontbreekt. De gehele paragraaf is symptomatisch voor het negativisme binnen dS+V over de door het Platform zo gewaardeerde Polder Schieveen.

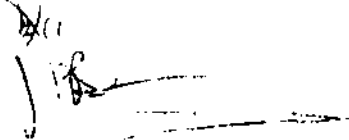
3.1. Gezien de aanwezige milieuoverlast van o.a. A13 (toevoegen: achtergrondconcentratie Rijnmond) zij opgemerkt dat wateroppervlak het geluid versterkt. De bio massa van de voorgestane ruige natuur genereert minder O₂, heeft minder reinigend vermogen, dan grasland, afgezien van de sombere aanblik tot diep in het voorjaar. Belevingswaarde is derhalve een element dat evenzeer telt. De drie varianten houden vernietiging en cultuurhistorische bebouwing en waarden in, een negatief affect dat ontbreekt in de Startnotitie.

3.2 *Relevant is de voorgenomen plasdras ontwikkeling in het kader van de PMR. Onderzoek naar de gezondheidsrisico's ten gevolge van de 'verkillig' van de omgeving in combinatie met de verwachten toename van insecten ontbreekt. Ook de barrière-werking van een dergelijk cordon van eenzijdige ruige natuur rond de huidige woonwijken zorgen voor verslechtering van het leefklimaat.*

U gelieve bovenstaande mee te nemen in de m.e.r. Graag blijven wij betrokken bij de verder procedures.

Hoogachtend,

namens het Platform Noordrand,

mevrouw C. Vonkeman
interim-voorzitter Milieu Centrum Rotterdam

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Gemeente Rotterdam
college van B&W
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Datum
27-09-2002
Onderwerp
Startnotitie MER Polder Schieveen

Briefnummer
U02-1186/GK
Contactpersoon \ doorkiesnummer
G. korf, tst. 632

Geacht College,

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik te reageren op de kennisgeving van de Startnotitie voor de Milieu Effect Rapportage voor de inrichting van de polder Schieveen voor bedrijven en natuurontwikkeling. Hierbij ga ik uit van het rijksbeleid voor de archeologie zoals verwoord in de interdepartementale Nota Belvedere (1999) en de Cultuurnota 2001-2004 (OC&W). Het rijksbeleid voor de archeologie is mede gebaseerd op het Verdrag van Malta (1992).

Voor de Polder Schieveen geldt grotendeels een lage tot zeer lage trefkans op archeologische resten. Hierop zijn drie kleine uitzonderingen. Aan de noordkant van de polder bevindt zich nog een stukje veen, waar zich archeologische waarden in zouden kunnen bevinden. Aan de oostkant liggen enkele geulvullingen, op ca 4 m onder maaiveld. Ook in / op deze geulvullingen zouden zich archeologische resten kunnen bevinden. En tenslotte bevindt zich in de diepere ondergrond van de polder, op ca. 9 m onder maaiveld, een rivierduin (donk). Dergelijke donken waren in de prehistorie zeer geliefde vestigingsplaatsen.

Om duidelijkheid te verkrijgen over eventuele archeologische waarden die hier risico's zouden kunnen lopen is het aan te bevelen in de MER onderzoek op te nemen naar het voorkomen van archeologische waarden in het plangebied en het effect dat deze waarden kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Met name voor de twee dieper gelegen potentiële archeologische vindplaatsen is het waarschijnlijk mogelijk de inrichting van het terrein zo uit te voeren, dat eventuele archeologische resten hier geen schade van zullen ondervinden.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Mochten er uwerzijds nog vragen zijn, dan zal ik uiteraard graag proberen deze te beantwoorden.

De Directeur, namens deze,

Mw. drs. G. Korf
Beleidsmedewerker Planvorming en RO Regio West

cc. Commissie MER
De heer drs. R. Proos, provinciaal archeoloog

Kerkstraat 1 · 3811 CV Amersfoort
Postbus 1600 · 3800 BP Amersfoort
tel 033 422 77 77 · fax 033 422 77 99
<http://www.archis.nl> · rob@archis.nl

25-10-2002

25-10-2002
Ingek. Goedendag Mevr. v. Nimmegen

29 OKT 2002

24 Sept was ik met vakantie. De avond na.v. Bespraak start notitie M.E.R. Schievel
zou mijn broer gaan, naar ik deze week van
hem vernemen heb is dat door omstandigheden
niet gebeurd.

Gisteravond in Overschie alwaar de Commissie
Ruimtelijke Zaken vergaderde na.v. bovenstaand
notitie.

Daar hoorde en las ik dat de deelgemeente
voor na.v. te reageren

Na.v. dat gegeven breng ik als neg naar
voren

In de M.E.R. mee te nemen en te onder-
zoeken dat het voor de bewoners v/d Hofweg
en Oude Bovendijk in alle opzichten niet min-
der word en wel daarbij m.n. op het wonen
tussen 2 dijken Oude Bovendijk en de nieuw.
aan te leggen waterkering. Ik heb daar bij
voor ogen de waterdruk van uit de be-
dem en ongewenste dieren.

Ik breng dit naar voren na.v. een
brief van M. Pastors d.d. 6 sept 2002
waar onder andere in staat: dat er
rekening zal worden gehouden met reactie
v/d bewoners.

Zou u mij per ommegeende kunnen lat
weten wat u met deze toch late reactie

P.L.M. v. Ruyven Hofweg 300
3046 N.Y. Rotterdam Tel. 010 5114972.

Bij voorbaat mijn dank.

Stichting Natuur- en Milieuwacht

secr: Molenstade 2
2651 AB Berkel en Rodenrijs

dS+V ingekomen

- 3 OKT 2002

Aan de Directeur van DS-V.
Postbus 6699.
3002 AR.
Rotterdam.

Berkel 25-9-2002.

Onderwerp. Reactie en advies Startnotitie M.E.R.
Groenstructuur, RW 16-13, Bedrijven,
schieveensepolder.

Geachte Heer directeur.

Reactie en visie voorgenomen activiteit inrichting groenstructuur. Een nieuwenatuuruitvoering van verwilderde groenstructuur aan ruigte, moerasgebieden, en vernatte gebieden, betekent niet alleen een metamorfose van ons historisch erfgoed het Zuidhollandslandchap, waarbij de Overheden de plicht hebben namens hun Burgers, het te beschermen en dan dit ook milieuvriendelijk te onderhouden.

Mede de ontmanteling van het agrarische bestand, de natuurlijke beheerders van het zo uniek natuurgebied de schieveensepolder de Boeren. Dit is dan ook niet besteed aan het convenant met natuurmonumenten.

Politici mede hun theorie natuurwetenschappers, promoten genoemde wilde onbemande natuuruitvoering aan haar Burgers door het Woord Natuur er aan te verbinden, alsmede een passende M.E.R, zij sluiten daarbij wel de ogen voor de werkelijkheid aan Daadkracht van milieuvervuiling, besmetting met virusvarianten van die nieuwenatuur naar een wijde omgeving aan economie en leefgemeenschap, het water wat nu schoon is in de polder zal vervuilen.

Advies van onze stichting, gebruik het nulalternatief als basismodel, voor milieuvriendelijke groenstructuur, met zinvolle aanpassingen voor recreatief medegebruik waarbij de huidige agrarische economie behouden blijft, en het zinvolle natuurlijk beheer, door een convenant te sluiten met melkveehouderijboeren, behoud Schieveen en Bergboezem in Berkel.

Door dat de Boeren natuurlijke meststoffen gebruiken, blijft het gebied voedselrijk voor de vogelpopulatie, met nieuwenatuur ontstaat een voedselarmgebied en verdwijnen de vogels.

De zogenaamde boosdoener Ammoniak van het mestprobleem is geen zuur, waar de ammoniakdeeltjes de zwavel (S) zuren ontmoeten, reageren zij spontaan met elkaar, en vormt zich water en nieuwe verbindingen, en dat is kunstmest, wat een zeer kleine overbesteding kan betekenen.

Natuur wetenschappers die in theorie het fenomeen nieuwe wilde natuur voor Zuidholland haalbaar en milieuverantwoord achten, slaan de plank mis, de grote fout is dat zij zich keren tegen de praktijk en het beheer van boeren, het is alleen zinvol als er een openruimte eromheen ten grote van Zuidholland beschikbaar is voor wilde onbemande natuur.

Door de zinvolle natuurbeheer van de Boeren, en hen daarvoor te belonen, de leefkwaliteit en natuurbeheer van het Zuidhollandslandchap betaalbaar blijft en milieuverantwoord, multifunctioneel van inhoud.

Een citaat uit het R.P.R startnotitie M.E.R, Natuurontwikkeling een verbetering van de natuurwaarde van het huidige groen en water. Een grootschalige ruimteclaim en vernietiging van landschappelijk waarde. Rietruigte een overwoekerde eenheid, een natuurramp tot in alle hoeken van het gebied, waar bij beleidsmakers van Wand en Groeneloper deelgenoot zijn in eigenzinnigheid. Wildgroei verstikt het gras in het gebied, en dieronvriendelijk voor vee!

Het M.M.A voor het M.E.R, is het huidige landschap aan belevingswaarde, in Woord en Beeld.

Het is niet zo verwonderlijk dat de weidevogels en andere uit de voedselarme natuurgebieden verdwijnen, mede door braakligende weilanden, en beslag voor bouwgronden.

Het is dan ook een wonderlijke vertoning, dat Overheden en natuurorganisaties, op de oude voet doorgaan met voedselarme natuurgebieden te introduceren in de maatschappij.

De beperkte ruimte dwingt er toe, nieuwe gebieden te behouden als weidegraslanden, en bestaande zoals Ackersdijk een deel ervan te herstructureren in weidegraslanden van voorheen, met natuurlijke bemesting en beheer. Mede toegankelijk maken voor recreatief medegebruik, nu is Ackersdijk een gebied om te overnachten voor vogels, op de dag naar weilanden die nog een agrarische functie hebben, en die zijn op een hand te tellen. Wand en Groenelopenatuur, niet streekgebonden.

Reactie op het onderdeel bedrijventerrein.

In eerste instantie een horizonvervuiling voor het natuurgebied de Polder Schieveen, het betreft hier een onzorgvuldige afweging van locatie. De behoefte aan bedrijfsruimte in de Schieveenepolder is dan ook niet gerechtvaardigd, ten opzichte van de beperkte openruimte die beschikbaar voor natuur is, garantie voor leefkwaliteit omgeving en bewoners. Bedrijven veroorzaken altijd verstoringen van het leefmilieu, geluid, geur, lichtuitstraling riooloverstort het wateroppervlak vervuild in het gebied wat 120 HA van de polder in beslag neemt, waarbij de noordrand al het toelaatbare aan milieuoverlast heeft overschreden.

150 HA bedrijfsruimte wordt gebouwd in de polders Oudeland-Nieuwerodendrysdroogmakings, in de noordrand Berlek regio R-Dam.

Advies van onze stichting is dan ook een hernieuwd onderzoek starten naar de werkelijke behoefte aan bedrijfsruimte in Zuidholland, het is gebleken dat de vraag de werkelijke behoefte aan bedrijfsruimte overschrijden. Wat de Gemeente Rotterdam in werkelijkheid nodig heeft is veel Geld, om de oude bedrijventerreinen te herstructureren, en minimaal dubbelgrondgebruik mogelijk is, Het onderzoek naar behoefte aan bedrijfsruimte door de Gemeente Rotterdam tendentiekus van aard noemen, neem alleen maar de leegstand van de bedrijven in het nieuwe noordwest terrein 20% staat leeg, en dit zal alleen maar verder toenemen, de oorzaken liggen in de economische sector de vraag naar producten, en wat veelal over het hoofd wordt gezien, is door het overvolle zuidholland de bereikbaarheid van bedrijven. Rotterdam en in het bijzonder het Gemeentebestuur, zal heel zuinig op zijn nu nog beschikbare openruimte moeten zijn.

Reactie op het voornemen tot aanleg van de Rijkswegverbinding 16/13. Genoemde weg zal alleen maar de noordrand voorzien van geluid en luchtverontreiniging, aantasting en vernietiging van groenstructuur, door het toenemende doorgaande autoverkeer, en sluipverkeer naar binnengebieden over de toekomstige N470.

Advies van onze stichting, het doorgaande autoverkeer buiten de A20 en de A13 te houden, door een verkeerscirculatie rond het omstreden gebied bruikbaar te maken, ook uw Gemeente heeft een uitgebreide omschrijving hierover met kaart mat ontvangen.

Calamiteiten waterberging, ontlasting boezemwater en water Schiekanaal, ter grote van 700 000 M3, dat betekent niet per definitie voor aanleg van waterpartygebieden, door inpoldering van weidegraslanden hierin te voorzien, multifunctioneel, berging, agrarische economie, en recreatief.

met een vriendelijke groet van onze stichting
Natuur en Milieu-Wacht
Molenkade 2.
2651 AB Berlek en Rodenrys.

Namens het bestuur
M.A. van Herk.

M. A. van Herk

provincie **HOLLAND** **ZUID**

DIRECTIE RUIMTE EN MOBILITEIT
afdeling Ruimtelijke
Ontwikkeling

CONTACTPERSOON
mw. drs. J.M.C. Kerklaan
DOORKIESNUMMER
070 - 441 74 67
E-MAIL
Kerklaan@pzh.nl

PROVINCIEHUIS
Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

TELEFOON
070 - 441 66 11
FAX
070 - 441 78 13
WEBSITE
www.pzh.nl

Gemeente Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

ONS KENMERK
DRM2002/9195

Uw KENMERK
ds+V/02/3285

BIJLAGEN
-

DATUM
28 oktober 2002

ONDERWERP
Betreft: Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen

Geachte heer Pastors,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw startnotitie m.e.r. De startnotitie heeft als doel de formele start van de milieu-effectrapportage aan te geven en is de afbakening van het MER. De afbakening geldt ten aanzien van de te onderzoeken alternatieven, de meest relevante milieu-aspecten en het toetsingskader voor de vergelijking van alternatieven en de beoordeling van de effecten.

Ten aanzien van de bovengenoemde onderzoeken vragen wij graag uw aandacht voor volgende punten:

In het Interim-advies van de Gebiedscommissie Oude Leede, (vastgesteld april 2000) zijn een aantal inrichtingsmodellen beschreven. Een van deze modellen omvat een model met 'gebruiksruimte bedrijventerrein' in het zuidelijk deel van de Polder Schieveen en een 'multifunctionele gebruiksruimte' in het noordelijk deel van de Polder. Dat wil zeggen een model waarin nog ruimte is voor agrarische bedrijfsvoering. In de genoemde alternatieven zien wij dit model niet terug. Vriendelijk verzoeken wij u bovengenoemd model toe te willen voegen in de te onderzoeken alternatieven.

Verder vragen wij aandacht voor de ecologische kwaliteit van de recreatieve verbindingen en voor de toegankelijkheid per fiets en te voet vanuit het stedelijke gebied naar Polder Schieveen. Daarnaast willen wij het begrip duurzaamheid van zowel het bedrijventerrein als de natuur nader uitgewerkt zien.

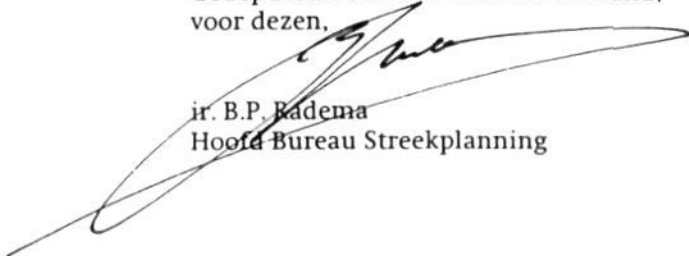
Tram 1 en 9 en
bus 65 en 88 stoppen
bij het provinciehuis.
Vanaf station Den Haag CS
is het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt

DATUM
28 oktober 2002
ONS KENMERK
DRM2002/9195
PAGINA 2/2

Vriendelijk verzoeken wij rekening te willen houden met bovengenoemde punten bij de uitwerking van het MER.

Vertrouwende u met dit advies van dienst te zijn,

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ir. B.P. Radema
Hoofd Bureau Streekplanning

Berkel en Rodenrijs

T.a.v. mevr. M. van Nimwegen

Verzonden

Advies/concept-antwoord

Deponeren

n.a.v. uw vraag van

Met vriendelijke groet,

Berkel en Rodenrijs

C. Verhoeff

! www.berkelenrodenrij.nl

Giro 70868

concept

Aan de Gemeenteraad van Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Afdeling	Ruimtelijke Ontwikkeling
Uw brief van	6 september 2002
Uw kenmerk	dS-V/02-3286
Ons kenmerk	CV/02 (RO 0522)
Behandeld door	C. Verhoeff
Doorkiesnummer	(010) 514 0702
E-mail	
Datum	29 oktober 2002
Onderwerp	MER Polder Schieveen
Bijlage(n)	
Verzonden	

Geachte gemeenteraad,

Ons is gevraagd u te adviseren over (het geven van) Richtlijnen inzake de inhoud van een Milieu Effect Rapport (MER) voor de gecombineerde ontwikkeling van natuur met een bedrijventerrein in de Polder Schieveen.

Graag maken wij van deze gelegenheid gebruik.

In onze reactie van 12 juli 2001 op de Ontwikkelingsvisie Schieveen, welke visie mede ten grondslag heeft gelegen aan het alternatief met de titel "Voorgenomen Activiteit", hebben wij aandacht gevraagd voor de relatie met de Intermediaire Zone en de ontsluitingsstructuur.

Intermediaire Zone

De polder Schieveen is een van de schakels in de ecologische en recreatieve verbindingszone tussen Midden-Delfland en het Rottemeren-gebied. De polder sluit aan op de Zuidpolder en de Schiebroeksepolder. Deze beide polders maken deel uit van de PKB-plus Mainportontwikkeling Rotterdam van eind vorig jaar. De beide betrokken gemeenten (Rotterdam en Berkel en Rodenrijs) zijn momenteel bezig met de verdere planvorming voor deze polders. Vanzelfsprekend dienen schaal, landschapstypologie en situering van de natuurontwikkeling in de polder Schieveen hierop te worden afgestemd.

Op basis van de modellen zoals opgenomen in de Ontwikkelingsvisie Schieveen hadden wij de overtuiging dat hieraan onvoldoende aandacht was besteed.

Wij hebben geconstateerd dat de Startnotitie veel nadrukkelijker rekening houdt met de Intermediaire Zone door:

- te verwijzen naar het door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland overgenomen Interim Advies van de Gebiedscommissie Oude Leede en
- de Intermediaire Zone in het gebied van de Oude Bovendijk –blijkens de figuren 2, 3 en 5- te verbreden.

Het lijkt ons evident dat in de Richtlijnen wordt opgenomen dat voldaan moet worden aan het hiervoor genoemde Interim Advies en dat in programmatisch en landschappelijk opzicht wordt aangesloten op de planvorming voor de Zuidpolder en de Schiebroeksepolder.

Ontsluiting

De ontsluiting van een 80 hectare groot bedrijventerrein in de polder Schieveen baart ons grote zorgen. Zoals wij in reactie op de modellenstudie al schreven is de Doenkade nu al zwaar belast, terwijl het verkeersaanbod de komende jaren nog aanzienlijk zal toenemen, ondermeer door "Vinex" ontwikkelingen in de 3B gemeenten en Zoetermeer en door de aansluiting van de N470-zuid op de Doenkade. Dit impliceert dat in de "autonome" situatie al geen sprake is van een verantwoord afwikkelingssniveau van het regionale wegverkeer in de Noordrand.

Wij zijn daarom van mening dat in de Richtlijnen moet worden opgenomen dat de ontsluiting van een bedrijventerrein in de polder Schieveen niet op zichzelf moet worden onderzocht, maar deel uit moet maken van een integrale studie en oplossing van de ontsluitingsproblematiek in de noordrand. Aangezien (het moment van) aanleg van de rijkswegverbinding A16/A13 nog uitermate onzeker is mag in deze wegverbinding niet de sleutel van de oplossing worden gezien.

In figuur 6 op bladzijde 25 van de Startnotitie is ondermeer een alternatieve ontsluitingvariant verbeeld. Deze variant beoogt een rechtstreekse aansluiting van het bedrijventerrein op de N470 in het hart van de Zuidpolder. Wij nemen aan dat deze suggestie om de volgende redenen op een vergissing berust:

- deze ontsluiting is zowel formeel als inhoudelijk in strijd met de Planologische Kernbeslissing Mainportontwikkeling Rotterdam;
- vanuit een oogpunt van verkeersafwikkeling/doorstroming op de N470 is een aansluiting op nauwelijks 100 meter van het geprojecteerde verkeersplein Doenkade-G.K. van Hogendorpweg-N470 ongewenst c.q. onmogelijk en in strijd met provinciaal beleid;
- de aansluiting is geprojecteerd op een plek waar –de enige- recreatieve en ecologische passage van de N470 is gedacht.

Wij gaan er van uit dat deze variant niet wordt onderzocht.

Wij vertrouwen er op dat u onze reactie bij het formuleren van de Richtlijnen betreft en zien deze met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Berkel en Rodenrijs,
de secretaris, de burgemeester,

B. Marinussen

M.E.B. de Goeij-Smulders

Hoogheemraadschap van Delfland

Sector Integraal Waterbeheer

Phoenixstraat 32

Postbus 3061, 2601 DB Delft

Tel (015) 260 81 08

Fax

E-mail

Internet

: (015) 212 49 68

: info@hhdelfland.nl

: www.hhdelfland.nl

Aan de gemeente Rotterdam
T.a.v. wethouder de heer M. Pastors
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Ons kenmerk : 2002/10551

Uw brief d.d. : 6 september 2002

Uw kenmerk : dS+V/02/3286

Bijlage(n) :

Delft

2002

31 OKT 2002

Onderwerp: Startnotitie M.E.R. Polder Schieveen.

Geachte heer Pastors,

U heeft mij op 6 september 2002 de Startnotitie Milieueffectrapportage Spoorzone gezonden met het verzoek voor 2 november 2002 mijn opmerkingen kenbaar te maken. Ik heb namens Dijkgraaf en Hoogheemraden de volgende opmerkingen op de Startnotitie.

Calamiteitenberging

Als voorbereiding op de startnotitie voor de M.E.R. Polder Schieveen heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen Delfland en de gemeente Rotterdam. In een brief (kenmerk 2002/00708) heeft Delfland aansluitend de in het overleg besproken onderwerpen nader toegelicht. Naast Delflands claim op ruimte voor 500.000 m³ calamiteitenberging en het treffen van maatregelen voor duurzaam waterbeheer wordt in de polder Schieveen ruimte gevraagd voor het aanpassen van waterkeringen als gevolg van het nieuwe inrichtingsplan en de verwachte aanscherping van de veiligheidsnorm. Voor de overige punten verwijs ik naar de hiervoor genoemde brief, waarvan een kopie is bijgevoegd.

U geeft aan dat er - in het licht van het raadsbesluit van 6 december 2001 - slechts één model mogelijk is. Binnen dit model wordt een aantal varianten onderzocht, waarbij de calamiteitenberging van maximaal 500.000 m³ is uitgewerkt. Gelet op het belang van berging voor Delfland ben ik van mening dat de calamiteitenberging in iedere variant wordt opgenomen. De wijze waarop kan per variant verschillen.

Deze polder is een van de weinige mogelijkheden om een calamiteitenberging te realiseren. Bovendien is reeds in 1999 bij het opstellen van de ontwikkelingsvisie voor de polder Schieveen te kennen gegeven dat Delfland de voormalige bergboezem in de polder Schieveen wil herstellen en - afhankelijk van de ABC studieresultaten - wil vergroten. Inmiddels zijn de resultaten bekend en heeft de Verenigde Vergadering van Delfland op 19 april 2001 het plan ABC-Delfland vastgesteld. Het is van groot belang het watersysteem op orde te hebben teneinde wateroverlast te voorkomen en veiligheid binnen bepaalde normen te kunnen hanteren. In dit kader worden zowel Delfland als gemeenten geacht zich maximaal in te spannen om de doelstellingen vanuit de deelstroomgebiedsvisie en de WB 21^e eeuw te realiseren.

Waterkeringen

In de startnotitie wordt geen aandacht besteed aan het aspect waterkeringen. Door de functieverandering van groen naar bedrijventerrein zal de economische waarde van het gebied

toenemen. De verwachte bodemdaling, de verwachte aanscherping van de norm voor veiligheid van kaden, het invoeren van flexibel peilbeheer alsmede de realisatie van de calamiteitenberging hebben mogelijk een verzwaring van waterkeringen tot gevolg. Dit kan worden vertaald naar een verbreding van het ruimtebeslag voor de keringen en effecten op het milieu. Ook op dit onderdeel verzoek ik u met klem de effecten nader in beeld te brengen.

Watertoets

De regering heeft - op advies van de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw - besloten tot een verplichting een watertoets uit te voeren en in ruimtelijke plannen een waterparagraaf op te nemen. Met de watertoets krijgt water via het wateradvies en de waterparagraaf inhoudelijk en procedureel een expliciete plaats in de totstandkoming van ruimtelijke plannen. Deze verplichting geldt ook voor een milieueffectrapportage.

Door de thema's en aandachtspunten van de watertoets (te vinden in de "Handreiking voor een waterparagraaf" van de provincie Zuid-Holland) bij de uitwerking van alle M.E.R.-varianten te behandelen, kunnen de varianten op dit onderdeel onderling goed worden vergeleken.

Na verwerking van de verschillende waterparagrafen is het van belang dat alvorens de MER wordt vastgesteld Delfland middels de watertoets het gekozen alternatief kan goedkeuren. Op deze wijze wordt bij de uiteindelijke vaststelling van de MER de watertoets als goedkeuringscriteria meegenomen.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het hoofd van de sector Integraal Waterbeheer a.i.

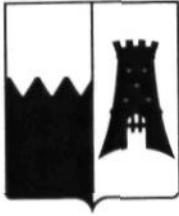
drs. ing. P. van den Berg

Deelgemeente Overschie

Gemeente Rotterdam

Postbus 10233
3004 AE Rotterdam

telefoon (010) 208 22 00
fax (010) 437 43 07
e-mail deelgem@overschie.rotterdam.nl

20 februari 1816

Aan
de college van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. de wethouder Fysieke Infrastructuur
de heer M. Pastors
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

uw kenmerk

ons kenmerk
U.11091/PH/alm

datum

04 NOV. 2002

betreft
Startnotitie Schieveen

behandeld door
P.Hertog

doorkiesnr.
208 22 62

Geachte heer Pastors,

U heeft ons gevraagd om een advies aan de gemeenteraad van Rotterdam uit te brengen over de Richtlijnen inzake de inhoud van het Milieu Effect Rapport. Polder Schieveen.

Vanzelfsprekend willen wij graag voldoen aan uw verzoek, mede omdat de voorgenomen activiteit ook in hoge mate raakt aan de belangen van de *deelgemeente Overschie*.

./ Bijgaand treft u ons advies aan waarbij u in overweging wordt gegeven om een aantal aanvullende aspecten vanuit het milieu-belang in de m.e.r. te onderzoeken en die ons inziens ook de verdere plan- en besluitvorming ten goede zal komen.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest en zijn altijd bereid tot nader overleg.

Hoogachtend,

het Dagelijks Bestuur van de deelgemeente Overschie,

secretaris,

J.E.M. Olsthoorn

voorzitter

A.J. Rodenburg

Deelgemeente Overschie

B.02/318

BESLUIT

Het Dagelijks Bestuur van de deelgemeente Overschie;

daartoe bevoegd op grond van het besluit van de gemeenteraad . 7 februari 2002 (VOD),
gemeentebblad 2002/16 en de daarbij behorende bevoegdhedenlijst, gemeentebblad 2002/17;

gezien het verzoek om voor 1 november 2002 aan de gemeenteraad een advies uit te brengen
over de richtlijnen van het Milieu Effect Rapport ((MER) Polder Schieveen;

overwegende dat,

- het in de startnotitie genoemde activiteit in hoge mate raakt aan de belangen van de
deelgemeente Overschie.
- de deelgemeente op grond van de VOD een adviseur van de gemeente Rotterdam is in het
kader van het bestemmingsplan en vanuit deze adviesfunctie wordt gevraagd om een
reactie te geven op de startnotitie.

gelet op het advies van de commissie Ruimtelijke Zaken

gelet op het hiervoor beschreven doel van de m.e.r.-procedure- het milieubelang naast andere
belangen een volwaardige plaats geven in de besluitvorming- nu de vraag aan de orde is of
door middel van de gepresenteerde onderzoeksopzet en de gekozen alternatieven het
milieubelang daadwerkelijk die volwaardige plaats in de besluitvorming krijgt.

er wordt opgemerkt dat de reactie vanuit een Overschies perspectief wordt bekeken. Hiermee
wordt bewerkstelligd dat een bepaalde uitwerking niet bij voorbaat wordt uitgesloten, alleen
omdat er in de m.e.r.-procedure geen aandacht is geschonken.

wij zijn van mening dat in aanvulling op de voorliggende startnotitie de volgende aspecten
nader moeten worden onderzocht in deze milieu-effectrapportage.

B E S L U I T

- I. Definieer een onderzoeksgebied rondom het plangebied waarin relevante milieu-
gevolgen voor of vanuit het plangebied zijn te verwachten. Daarbij valt te denken aan de
Schiezone.

- II. Onderzoek het effect van het voornemen op lokale wegen zoals de Oude Bovendijk, Hofweg, Schieveensedijk, Tempeldijk en Delftweg qua aantal verkeersbewegingen en ontsluitingsmogelijkheden.
- III. Onderzoek voor de krappe boog en de ruime boog van de A16/13 de effecten op het verkeer door Overschie zowel op het lokale wegennet als op de A13 qua aantal verkeersbewegingen en milieu-effecten.
- IV. Onderzoek de landschappelijke inpassing van de krappe en de ruime boog van de A16/13 in relatie tot de Groene Loper. Hierbij valt te denken aan het verdiept of vertunneld aanleggen, al dan niet in combinatie met waterelementen ten einde een optimale *landschappelijke inpassing te bewerkstelligen*.
- V. Onderzoek de landschappelijke en verkeersrelatie met de Schiezone en Midden-Delfland, waaronder de DOP-NOAP.
- VI. Onderzoek op welke wijze de bijzondere landschappelijke kwaliteiten van de Berkelse Zweth en de vaart langs de Oude Bovendijk kunnen worden geborgd of worden versterkt.
- VII. Onderzoek de bereikbaarheid van de polder Schieveen met het openbaar vervoer.
- VIII. Onderzoek de bereikbaarheid van Schieveen voor het langzaam verkeer vanuit de omgeving, waaronder Overschie.

Aldus besloten in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van de deelgemeente Overschie, gehouden d.d. 29 oktober 2002,

secretaris,

J.E.M. Oisthoorn

voorzitter,

A.J. Rodenburg

31 oktober 2002

Aan
Het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Contactpersoon
ir. P.J.M. van der Ham

Datum

15 NOV. 2002

Ons kenmerk
RXS/2002.14267

Onderwerp

Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen.

Doorkiesnummer

(010) 402 62 22

Bijlage(n)

Uw kenmerk

Geacht College,

Met excuses voor het late tijdstip doe ik u hierbij alsnog onze reactie toekomen op de Startnotitie m.e.r. Polder Schieveen.

Relatie project A13/16

Met betrekking tot het project A13/16 wordt in de varianten die in de Startnotitie zijn opgenomen uitgegaan van de zgn. krappe boog tussen de A13 en de A13/16. Varianten gebaseerd op de zgn. ruime boog zijn niet opgenomen. Ik vind het van groot belang dat de varianten gebaseerd op de ruime boog door de planvorming voor het Schieveenengebied niet onmogelijk gemaakt worden. Uit de thans beschikbare informatie blijkt dat een ruime boogvariant een beduidend gunstiger effect heeft op het beperken van de omvang van het verkeer op het gedeelte van de A13 door Overschie en daarmee op de luchtkwaliteit in deze wijk. Ik pleit er derhalve met nadruk voor om ook inrichtingsvarianten te bezien die een ruime boogvariant mogelijk houden.

Gegeven de onzekerheid over (het tijdstip van) de realisatie van de A13/16 geef ik u in overweging de verkeers- en milieueffecten te bepalen voor een ontwikkeling zonder A13/16.

Hindercontouren A13/16

De hindercontouren uit het MER voor de A13/16 kunnen niet zonder meer worden toegepast in deze m.e.r. Een actualisatie hiervan is gewenst.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

namens deze,

DE HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR,

namens deze,

het plv. hoofd van de afdeling Ruimtelijke Ordening, Bestuur en Strategie,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P.J.M. van der Ham', with a horizontal line drawn underneath it.

ir. P.J.M. van der Ham.